

پاسخنامه

یازدهم انسانی

۷ فروردین ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۳»

(نریمان فتح اللهی)

$$\sim [((q \Rightarrow (p \vee r)) \wedge s) \wedge (s \Rightarrow (q \wedge \sim r))] \equiv F$$

$$\Rightarrow [((q \Rightarrow (p \vee r)) \wedge s) \wedge (s \Rightarrow (q \wedge \sim r))] \equiv T$$

$$\Rightarrow \begin{cases} (q \Rightarrow (p \vee r)) \wedge s \equiv T \Rightarrow \begin{cases} s \equiv T \\ q \Rightarrow (p \vee r) \equiv T \end{cases} \\ (s \Rightarrow (q \wedge \sim r)) \equiv T \xrightarrow{s \equiv T} q \wedge \sim r \equiv T \rightarrow \begin{cases} q \equiv T (*) \\ r \equiv F \end{cases} \end{cases}$$

$$(*) \quad q \Rightarrow (p \vee r) \equiv T \xrightarrow{q \equiv T} p \vee r \equiv T \xrightarrow{r \equiv F} p \equiv T$$

بنابراین گزینه «۳» صحیح است.

(گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

۲- گزینه «۳»

(علی آزار)

گزاره ذکر شده در صورت سؤال نادرست است.

تشریح گزینه ها:

گزینه «۱»: فرض می کنیم تابع ثابت f به صورت $f(x) = c$ باشد در نتیجه:

$$f(kx) = c, \quad f(x) = c$$

بنابراین ارزش گزاره گزینه «۱» صحیح است.

گزینه «۲»: ضابطه تابع همانی به صورت $f(x) = x$ است در نتیجه:

$$f(kx) = kx, \quad kf(x) = kx$$

بنابراین ارزش گزاره «۲» صحیح است.

گزینه «۳»: فرض می کنیم تابع ثابت f به صورت $f(x) = c, c \neq 0$ باشد در نتیجه:

$$f(a+b) = c, \quad f(a) + f(b) = 2c$$

بنابراین ارزش گزاره گزینه «۳» نادرست است.

گزینه «۴»: ضابطه تابع همانی به صورت $f(x) = x$ است در نتیجه:

$$f(a+b) = a+b, \quad f(a) + f(b) = a+b$$

بنابراین ارزش گزاره گزینه «۴» صحیح است.

(گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه ۶ و ۷)

۳- گزینه «۳»

(محمدرضا راسخ)

ایراد در گام ۵ است، زیرا در این گام بر $b-a$ تقسیم شده است و چون

$b=a$ است، در نتیجه $b-a=0$ اجازه تقسیم بر صفر نداریم.

(استدلال ریاضی، صفحه ۱۴ تا ۱۷)

۴- گزینه «۲»

(علی قورمان زاده)

تشریح گزینه ها:

گزینه «۱»:

$$\frac{\sqrt{2x} + \sqrt{3x^2}}{x} = \frac{x(\sqrt{2} + \sqrt{3x})}{x} = \sqrt{2} + \sqrt{3x}$$

اگر $x \neq 0$ باشد می تواند درست باشد پس در حالت کلی نادرست است.

گزینه «۲»:

$$\sqrt{4x^6 + 4x^2 + 1} = \sqrt{(2x^2 + 1)^2} = |2x^2 + 1| = 2x^2 + 1$$

گزینه «۳»:

$$\frac{8x^2 + 6y}{3y + 4x^2} = \frac{2(4x^2 + 3y)}{3y + 4x^2} = 2$$

اگر $3y + 4x^2 \neq 0$ باشد می تواند درست باشد پس در حالت کلی نادرست است.

گزینه «۴»:

$$\sqrt{9} = 3$$

(استدلال ریاضی، صفحه ۱۴ تا ۱۸)

۵- گزینه «۳»

(فاطمه ایلخانی)

خمس عددی: $\frac{1}{5}x$

مکعب عدد: x^3

تفاضل خمس عددی از مکعب آن: $x^3 - \frac{1}{5}x$

بنابراین نماد ریاضی عبارت توصیفی داده شده به صورت $x^3 - \frac{1}{5}x = 4$

است.

(استدلال ریاضی، صفحه ۱۲ و ۱۳)

۶- گزینه «۱»

(نریمان فتح اللهی)

$$f(x) = \frac{x^3 + ax^2 - bx}{x^2 + 3x + 1} = x$$

$$\Rightarrow x^3 + ax^2 - bx = x^3 + 3x^2 + x \Rightarrow a=3, b=-1$$

$$f(2) + g(3) = a - b = 3 - (-1) = 4$$

↓

همانی

↓

$$f(2) = 2 \Rightarrow 2 + g(3) = 4 \Rightarrow g(3) = 2 \Rightarrow g(x) = 2$$

↓
تابع ثابت

بنابراین حاصل $g(1) + f(6)$ برابر است با:

$$\begin{cases} g(1) = 2 \\ f(6) = 6 \end{cases} \Rightarrow g(1) + f(6) = 2 + 6 = 8$$

(توابع ثابت، پندرباطه‌ای و همانی، صفحه ۲۶ و ۳۰)

۷- گزینه «۲»

(نریمان فتح‌اللهی)

می‌دانیم ضابطه تابع همانی به صورت $f(x) = x$ است، بنابراین داریم:

$$f(x) = x^2 - 2x + 2 = x \Rightarrow x^2 - 3x + 2 = 0$$

$$\Rightarrow (x-1)(x-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x-1=0 \Rightarrow x=1 \\ x-2=0 \Rightarrow x=2 \end{cases}$$

بنابراین تابع همانی f به صورت $f = \{(1,1), (2,2)\}$ است که تعداد اعضای

دامنه آن برابر ۲ است.

(توابع ثابت، پندرباطه‌ای و همانی، صفحه ۳۰)

۸- گزینه «۳»

(معمدرضا راسخ)

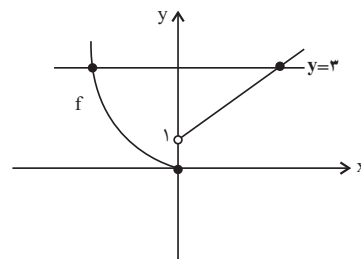
می‌دانیم خروجی تابع ثابت همواره یکسان است، بنابراین:

$$2a - 1 = a + 1 \Rightarrow a = 2$$

بنابراین تابع ثابت مورد نظر به صورت $y = a + 1 = 3$ می‌باشد.

حال نمودار تابع f و تابع ثابت مورد نظر را در یک دستگاه مختصات رسم

می‌کنیم:

مطابق شکل دو نمودار در دو نقطه بایکدیگر برخورد دارند.

(توابع ثابت، پندرباطه‌ای و همانی، صفحه ۲۶ تا ۲۹)

۹- گزینه «۱»

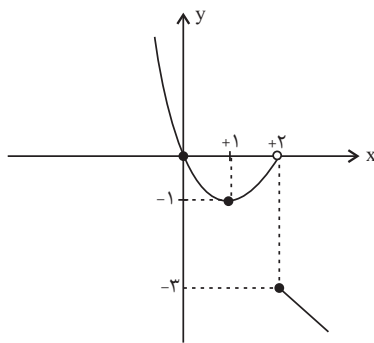
(معمدرضا راسخ)

در محدوده $x \geq 2$ ضابطه تابع به صورت $y = 1 - 2x$ است که تابعی خطی با

شیب منفی است و در محدوده $x < 2$ ضابطه تابع به صورت $y = x^2 - 2x$

است که نمودار آن به صورت سهمی روبه‌بالا که محور x ها را در $x = 2$ و

$x = 0$ قطع می‌کند.

بنابراین طبق شکل نمودار تابع f از ناحیه اول و سوم دستگاه مختصات

عبور نمی‌کند.

(توابع ثابت، پندرباطه‌ای و همانی، صفحه ۲۷ تا ۲۹)

۱۰- گزینه «۲»

(معمدرضا راسخ)

$$f(a) = 3 \Rightarrow \begin{cases} a + 4 = 3 \Rightarrow a = -1 \\ 2a - b = 3 \xrightarrow{a=-1} -3 - b = 3 \Rightarrow b = -6 \end{cases}$$

بنابراین حاصل $a + b$ برابر است با:

$$a + b = (-1) + (-6) = -7$$

(توابع ثابت، پندرباطه‌ای و همانی، صفحه ۲۷ تا ۲۹)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- گزینه «۳»

(سعیر معفری)

عشاق‌نامه، اثری عرفانی اما منظوم است.
مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد، اثری منثور و عرفانی است.
نفحات الانس، اثری منثور و عرفانی است.

(تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

۱۲- گزینه «۱»

(امیرمقمر حسن‌زاده)

الف) فراق و غم دوری از معشوق (عراقی)
ب) ستایش خرد (خراسانی)
ج) وصال (خراسانی)
د) ستایش عشق و برتری عشق بر عقل (عراقی)

(سبک عراقی، صفحه ۳۷ و ۳۸)

۱۳- گزینه «۲»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نثر ساده در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد.
گزینه «۳»: در این دوره سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات به وجود آمد.
گزینه «۴»: در این دوره حاشیه‌نویسی‌های متعددی به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت.

(سبک عراقی، صفحه ۳۸ و ۳۹)

۱۴- گزینه «۴»

(مقمر نورانی)

درگزینۀ «۴» واژه «نرگس» مجاز (به علاقه شباهت) از «چشم» است.

(مجاز، صفحه ۵۳)

۱۵- گزینه «۴»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تو (همچون) سرو/ شاعر، معشوق را به سرو تشبیه کرده است.
گزینه «۲»: گل‌روی تشبیه دارد. (چهره مانند گل)
گزینه «۳»: (تو) به سرو مانی راست. «مانی» از مصدر مانستن و ادات تشبیه است.
(تشبیه، صفحه ۲۶ و ۲۷)

۱۶- گزینه «۲»

(سعیر علی‌رضا علویان)

در این بیت فقط تشبیه فشرده اسنادی به کار رفته است؛ جسم، زندان جان (روح) است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: لوح خاطر
گزینه «۳»: بحر کرم
گزینه «۴»: کمند زلف

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۱۷- گزینه «۲»

(سعیر علی‌رضا علویان)

«عالم» در این گزینه به معنای واقعی خویش (جهان اطراف ما) به کار رفته است و هیچ مجازی ندارد.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: یا مجاز از مج یا
گزینه «۳»: خاک مجاز از سرزمین
گزینه «۴»: ماه مجاز از نور ماه

(مجاز، صفحه ۵۱ و ۵۲)

۱۸- گزینه «۲»

(مقمر نورانی)

با	م	دا	دی
-	U	-	-
فاعلاتن			

بی	ا	د	بان
-	U	U	-
مفتعلن			

ن	می	پُر	سَم
U	-	-	-
مفاعیلن			

بی	خ	رَ	دان
-	U	U	-
مفتعلن			

(پایه‌های آوایی همسان (۲)، صفحه ۴۶)

۱۹- گزینه «۴»

(سعیر معفری)

مصراع این گزینه، چهار پایه آوایی دارد.

رُبو دَز	سَ را یَم	سَ تَم کا	رَ دَز د
فعولن	فعولن	فعولن	فعل

سایر مصراع‌ها، سه پایه آوایی دارند:

گزینه «۱»:

طِف ل بو دَم	هَر کَ جا رو	می ن مو دَم
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

گزینه «۲»:

با یا دِ او	از اَش ک شو	یَم جا ی او
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

گزینه «۳»:

بِ یا سَخ	چَ حَن ظَل	چَ را یی
فعولن	فعولن	فعولن

(پایه‌های آوایی، صفحه ۲۲ و ۲۳)

۲۰- گزینه «۲»

(سعیر علی‌رضا علویان)

هر دو بیت اشاره به این دارند که کارها همگی به امر و فرمان خداوند انجام می‌گردد و او فاعل حقیقی کارهاست.
مفهوم سایر ابیات:
گزینه «۱»: باور به یگانگی خداوند
گزینه «۳»: نجات‌بخش بودن عشق الهی
گزینه «۴»: ناپایداری و بی‌وفایی روزگار

(مقعر، صفحه ۵۶)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۱- گزینه ۳»

(سیره‌نسرین نوربفش)

دولت‌های سکولار غربی با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند.

(جامعه‌پوهانی، صفحه ۵۹)

۲۲- گزینه ۴»

(سیره‌نسرین نوربفش)

روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی که از طریق این روابط شکل می‌گرفت به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد.

(جامعه‌پوهانی، صفحه ۵۶)

۲۳- گزینه ۱»

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار ← انقلاب فرانسه
گزینه ۲: «پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت ← وابستگی دولتمردان و بازرگانان به یکدیگر و نقش صنعت در سرعت بخشیدن به انباشت ثروت سرمایه‌داران

گزینه ۳: «استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی ← نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در جوامع غیرغربی

گزینه ۴: «به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری ← دولت‌های سکولار غربی در این مرحله، از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت خود استفاده کردند.

(جامعه‌پوهانی، صفحه ۵۷ تا ۶۱)

۲۴- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

– غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند نیز مانع می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود.

– عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد.

تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری این است که استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود به دلیل اینکه پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ

توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

(نمونه‌های فرهنگ پوهانی (۲)، صفحه ۲۹ و ۳۱)

۲۵- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان (سکولاریسم پنهان)، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد بلکه حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می‌کند، به همین دلیل، رمان در فرهنگ غرب، بیشترین اهمیت را پیدا کرده است.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه‌های ۳۸، ۴۰، ۴۲ و ۴۳)

۲۶- گزینه ۴»

(فاطمه صفری)

فروریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند.

فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود. رویکرد سکولار که پیش از آن، از طریق هنر و تفاسیر پروتستانی از دین در زندگی اجتماعی و فرهنگ عمومی گسترش پیدا کرده بود، با فلسفه‌های روشنگری، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد.

آناپتیست‌ها گروهی از پروتستان‌ها بودند که با جریان‌های دنیاگرایانه‌ای که از دوران رنسانس پدید آمده بود به مخالفت برخاستند. این گروه با تحولات اجتماعی بعدی جهان غرب همراهی نکردند.

انقلاب فرانسه که ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است.

(پاکوتکی تکلورین فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۴۶، ۴۷، ۴۹ و ۵۳)

روان‌شناسی

۲۷- گزینه ۴»

(هیبیه مهبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آن‌ها مربوط به قوم و منطقه خاصی است، از محدوده قومی خود فراتر نمی‌روند و جهانی نمی‌شوند.

ب) در فرهنگ سلطه، منطقه مرکزی، منطقه پیرامونی را به خدمت می‌گیرد.

د) فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد، همان فرهنگ حق است.

(فرهنگ جهانی، صفحه ۱۲، ۱۳ و ۱۶)

۲۸- گزینه ۳»

(هیبیه مهبی)

در دیدگاه دوم، جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی است. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. در این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(جهان فرهنگی، صفحه ۸)

۲۹- گزینه ۲»

(کتاب جامع)

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی: بیشتر رویکردی عقل‌گرایانه داشت و هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد، به دئیسم ختم می‌شود.

روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم: بیشتر صورت حس‌گرایانه پیدا کرد و وقتی به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار (دانش ابزاری) پدید می‌آورد.

در پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه ۴۲ و ۴۳)

۳۰- گزینه ۴»

(کتاب جامع)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است و پیامبران برای برانگیختن عقل آدمیان، اجرای عدالت و قسط و مانع شدن از چرخش ثروت در دست اغنیا و برای آزادسازی مستضعفان از حاکمیت مستکبران، مبعوث شده‌اند.

پ) ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرده بود و از آن پس، در پوشش نفاق خزیده بود.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه ۲۷ تا ۲۹)

۳۱- گزینه ۲»

(عمیدرضا توکلی)

- وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکنواخت ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می‌کند؛ در نتیجه ابعاد جدید آن را در نمی‌یابد. استفاده از رنگ‌های مختلف به هنگام مطالعه و خط کشیدن روی واژگان مهم به وسیله برخی دانش‌آموزان، روش مفیدی برای خارج شدن از یکنواختی و در نتیجه ایجاد تمرکز است.

- تازگی موضوع ارائه شده، تمرکز ایجاد می‌کند. اگر محرک مورد نظر به دفعات متعدد ارائه شود، خوگیری شکل می‌گیرد. برای این‌که تمرکزتان هنگام مطالعه افزایش یابد، سعی کنید موضوع مورد مطالعه را به صورت‌های مختلف و از زوایای متفاوت ببینید.

(افساس، توفه، ادرک، صفحه ۷۶)

۳۲- گزینه ۲»

(عاطفه طاهر)

پردازش به معنای دریافت و فهم بیشتر است. انسان‌ها در پردازش به یک شیوه عمل نمی‌کنند.

تشریح عبارات:

الف) کودکان بیش‌تر تحت تأثیر ویژگی‌های ظاهری و اندازه محرک هستند. به همین خاطر کودک از برادرش می‌خواهد از بین مجموعه وسایل نقلیه یک وسیله بزرگ مثل تراکتور یا کامیون را بخرد.

ب: حتی بسیاری از بزرگسالان نیز ممکن است براساس شکل ظاهری و پردازش ادراکی استدلال کنند. خانم میانسال هم ویژگی‌های ظاهری را برای لباس مد نظر دارد.

پ: عالی‌ترین مرتبه شناخت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

(روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۲ و ۲۳)

۳۳- گزینه ۲»

(عاطفه صفری)

- کودکان به صورت جزء به جزء اطلاعات را رمزگردانی می‌کنند، در حالی که بزرگسالان به صورت کلی و خلاصه رمزگردانی می‌کنند.

- در پدیده نوک زبانی فرد می‌گوید: «من پاسخ این سؤال را می‌دانم، (اصطلاحاً در نوک زبان من است). ولی نمی‌توانم بگویم.» اگر شما چنین وضعیتی را تجربه کرده‌اید، بدانید در مرحله بازیابی آن اطلاعات مشکل دارید.

- برخی از افراد در یادآوری اطلاعات گذشته، به تحریف خاطرات یا افسانه‌بافی روی می‌آورند. این موارد نمونه‌ای از خطای حافظه از نوع اضافه کردن است.

- برای کنترل اثر تداخل مطالب، باید یادگیری عمیق داشته باشیم.

(عاطفه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۲، ۹۳، ۹۴ و ۹۶)

۳۴- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

الف: ظرفیت یا گنجایش اندوزش هر دو حافظه حسی و بلندمدت نامحدود است.
ب: در مرحله دوم روش پس‌خبا (سؤال کردن)، باید چند سؤال کلیدی از متن استخراج کنیم.
پ: تمرکز یک دانش‌آموز بر روی حل مشکل پیش آمده در یادگیری درس ریاضی بیانگر حافظه کاری است؛ زیرا این حافظه فضای کار برای فعالیت جاری ذهن فراهم می‌کند.
ت: منظور از نشانه‌های حسی همان نشانه‌های بیرونی است.

(ما فظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۶ تا ۹۸، ۱۰۳ و ۱۰۷)

۳۵- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

تشریح عبارات نادرست:

الف: هر چه گذشت زمان بیشتر شود از میزان شدت فراموشی کاسته می‌شود؛ بنابراین گذشت زمان با شدت فراموشی رابطه عکس یا غیرمستقیم دارد.
ب: رمزگردانی بیشتر مطالب به صورت شنیداری است.

(ما فظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۶ و ۱۰۹)

۳۶- گزینه «۴»

(فاطمه فهمیان)

عواملی هم چون سن مادر (گزینه «۱»)، کیفیت تغذیه، فشار روانی، آلودگی محیط (گزینه «۲»)، حالت‌های هیجانی، آرامش به‌ویژه ارتباط معنوی با خالق هستی (گزینه «۳») و استفاده از داروها بر چگونگی رشد قبل از تولد مؤثر است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۵)

۳۷- گزینه «۴»

(فاطمه فهمیان)

لبخند اجتماعی: ۲ - ۳ ماهگی

شکل‌گیری تفکر فرضیه‌سازی: دوره نوجوانی \Leftarrow ۱۲ تا ۲۰ سالگی

اضطراب از غریبه: ۷ تا ۸ ماهگی

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۴، ۵۰، ۵۱ و ۵۵)

۳۸- گزینه «۴»

(کنگور ۱۴۰۲)

- هدف علم روان‌شناسی همانند سایر علوم تجربی، توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل موضوع پژوهش است. (حذف گزینه‌های ۲ و ۳)
- استفاده از روش‌ها و فنون تقویت حافظه \Leftarrow کنترل
- ویژگی‌های حافظه کاری در نظام شناختی انسان \Leftarrow توصیف
- برآورد عملکرد حافظه، یک هفته پس از به خاطر سپردن مطالب \Leftarrow پیش‌بینی
- علل فراموشی مطالب درسی در جلسه آزمون \Leftarrow تبیین

(روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴ تا ۱۶)

۳۹- گزینه «۲»

(کنگور سراسری ۱۴۰۱)

کودکان در دوره دبستان با یکدیگر بازی‌های گروهی می‌کنند و علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۳»: در سنین ۴ یا ۵ سالگی بازی کودکان به صورت موازی است و دوست دارند در کنار هم ولی به صورت انفرادی بازی کنند.

گزینه «۴»: بازی‌های موازی در سنین بالاتر تبدیل به بازی‌های گروهی می‌شود.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۱)

۴۰- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

از مطالب مربوط به خطای ادراکی، نتایج مختلفی به دست می‌آید.

۱- اینکه ادراک با احساس متفاوت است.

۲- هر چه تعداد خطاها بیشتر باشد، به عنوان یک «خطای شناختی» وارد نظام ذهنی فرد می‌شود. در آن صورت نتایج آن وخیم‌تر از خطاهای ادراکی همچون خطای مولر - لایر است.

بنابراین گزینه «۳» اشاره به مورد دوم دارد و سایر گزینه‌ها با این موارد تطبیق ندارند.

(اساس، توجه، ادراک، صفحه ۸۱ تا ۸۳)

عربی، زبان قرآن (۲)

۴۱- گزینه ۱

(مریم آقاییاری)

«ما»: هرچه (اسم شرط) / «تَقْدَمُوا»: از پیش بفرستید / «لأنفسكم»: برای خودتان

/ «من»: از / «خير»: خوبی / «تَجِدُوهُ»: آن را می‌یابید / «عندالله»: نزد خدا

(ترجمه، صفحه ۳۸)

۴۲- گزینه ۲

(مریم آقاییاری)

«یا»: ای / «مدرّسنا الحاذق»: ای معلّم ماهر ما / «علّمنا»: به ما یاد بده /

«درس الكيمياء»: درس شیمی / «فی»: در / «المختبر»: آزمایشگاه /

«السّاعة الحاديّة عشرة»: ساعت یازده

(ترجمه، ترکیبی)

۴۳- گزینه ۴

(آرمین ساعدپناه)

«خلقُ المَعْلَمِ الحسنُ»: خلق نیکوی معلّم

نکته مهم درسی: به ترجمه دقیق ترکیب‌های وصفی - اضافی دقت داشته باشید.

(اسم بدون «ال» + اسم معرفه + اسم «ال» دار؛ مثال: خلقُ المَعْلَمِ الحسنُ)

(اسم بدون «ال» + ضمیر متّصل + اسم «ال» دار؛ مثال: خلقُهُ الحسنُ)

(ترجمه، ترکیبی)

۴۴- گزینه ۳

(مبیر همایی)

«این مار»: هذه الحيّة / «دمش»: دَنَبُها / «قرار می‌دهد»: تَضَعُ / «همچون

چوبدستی»: كالعصا / «می‌ایستند»: يَقِفُ

(تعریب، صفحه ۳۴)

۴۵- گزینه ۲

(مبیر همایی)

«بدترین مردم، دورو است» که با بیت صورت سؤال هم‌مفهوم است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خودپسندی انسان نشانه‌ای بر ناتوانی عقل او است.

گزینه «۳»: دشمنی عاقل از دوستی نادان بهتر است.

گزینه «۴»: تو باید از دوستی با احمق دوری کنی، زیرا او می‌خواهد به تو سود

برساند، ولی به تو ضرر می‌رساند.

(مفهوم، صفحه ۸)

۴۶- گزینه ۴

(آرمین ساعدپناه)

دقت داشته باشید که فعل «أراد» به معنی «خواست» است و فعل «أشاهد»

(می‌بینیم) «می‌باشد که با هم مترادف نیستند.

(لغت، ترکیبی)

۴۷- گزینه ۴

(ولی‌الله نوروزی)

عبارت «فهو ناجح» جواب شرط از نوع جمله اسمیه است، ولی در سایر

گزینه‌ها به ترتیب: «أحسنتم / حَصَدَ / يَعْلَمُه» همگی جواب شرط از نوع جمله

فعلیه هستند.

(قواعد، صفحه ۳۶ و ۳۷)

۴۸- گزینه ۲

(ولی‌الله نوروزی)

کلمه «المُتَوَكِّلِينَ» اسم فاعل می‌باشد.

(قواعد، صفحه ۲۸)

۴۹- گزینه ۴

(علی‌اکبر ایمان‌پرور)

ذلک: مبتدا، أهدى: خبر از نوع جمله فعلیه - أقوى: اسم تفضیل و نقش مفعول

را دارد (آن معلم به قوی‌ترین دانش‌آموزان در درس هدیه داد).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هذه: مبتدا، خير: اسم تفضیل و در نقش خبر (این قصه‌ای که آن را

شنیدم، بهترین قصه‌ها است).

گزینه «۲»: خير: مبتدا، الناس: مضاف‌الیه، أنقَع: اسم تفضیل در نقش خبر

(بهترین مردم، سودمندترین آن‌ها برای مردم است).

گزینه «۳»: هذا: مبتدا، أهمُّ: اسم تفضیل در نقش خبر

(قواعد، ترکیبی)

۵۰- گزینه ۲

(علی‌اکبر ایمان‌پرور)

«الکبری» اسم تفضیل مؤنث و «المصانع» اسم مکان است.

(قواعد، صفحه ۶، ۷ و ۹)

تاریخ (۲)

۵۱- گزینه «۲»

(مبیه مبیه)

تشریح عبارت‌های دیگر:

الف: با رحلت ابوطالب، جسارت و آزار سران قریش نسبت به رسول خدا (ص) بیشتر شد. (تاریخ طبری)

ج: به گواهی بسیاری از مورخان و محققانی که درباره تاریخ اسلام، تحقیق کرده‌اند، نهضت عاشورا و شهادت امام حسین (ع) و یارانش در صحرای کربلا، فاجعه‌ای بزرگ و رویدای سرنوشت‌ساز، در تاریخ اسلام و تاریخ بشر است.

(ترکیبی، صفحه‌های ۲۷، ۲۹، ۳۰ و ۵۹)

۵۲- گزینه «۲»

(مبیه مبیه)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: امامان شیعه در دوره بنی‌امیه (امام سجاد، امام باقر، امام صادق (ع) نقش تعیین‌کننده‌ای در عرضه تعالیم اسلامی در مدینه داشتند.

نکته: امام کاظم (ع) تا سال ۱۶۹ق در مدینه به بیان تعالیم اسلام اشتغال داشتند.

گزینه «۳»: از زمان امام صادق (ع)، در دوران بنی‌عباس، حرکتی در جامعه اسلامی با عنوان جریان وکالت آغاز شد و در دوران امامان بعدی به اوج خود رسید.

نکته: منظومه‌ای از معارف اسلامی با عنوان مکتب اهل بیت، مربوط به دوران بنی‌امیه و امامان شیعه در آن دوران است.

گزینه «۴»: جلوگیری از ورود پیروان مکتب اهل بیت به درگیری‌های بی‌حاصل و کم‌فایده، به صورت مدبرانه‌ای که مانع نابودی شیعیان شود، از اقدامات امام سجاد (در دوران بنی‌امیه) بود.

(ترکیبی، صفحه‌های ۶۲، ۷۳ و ۷۴)

۵۳- گزینه «۳»

(مهری کارداران)

الف: مأمون در آغاز خلافتش با بعضی قیام‌های علویان و مخالفت طرفداران امین روبه‌رو شد.

ب: در دوران خلفایی چون هارون و مأمون خاندان برمکیان و سهل در گسترش نهضت علمی و فکری دوران این دو خلیفه بسیار مؤثر و مهم بودند.

ج: منصور، تمام سرزمین‌های اسلامی، به استثنای اندلس، را تحت فرمان خود درآورد.

(مهمان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه‌های ۶۸، ۷۲ و ۷۳)

۵۴- گزینه «۴»

(عاطفه طاهر)

پس از سقوط خلافت اموی، یکی از نوادگان هشام‌بن عبدالملک به‌نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آن‌جا پایه‌ریزی کند.

(۱۳۸ ق)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ابومسلم بقایای طرفداران خلافت بنی‌امیه را در هم کوبید و مروان بن محمد، آخرین خلیفه اموی، را از میان برداشت.

گزینه «۲»: مربوط به خلافت فاطمیان است.

گزینه «۳»: پس از مرگ هشام‌بن عبدالملک، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.

(امویان بر مسند قدرت، صفحه ۶۳)

۵۵- گزینه «۱»

(پریسا ایزدی)

در بعد اجتماعی و فرهنگی، گروهی از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان به مخالفت برخاستند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری تمامی اقوام تأکید کردند. البته عده‌ای از آنان در این کار افراط کردند و از طریق مقایسه زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند. اینان به شعوبیان معروف شدند.

نکته: جنبش شعوبی در دوره اول عباسیان نیز همچنان در عراق فعال بود.

(اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه ۸۵ و ۸۶)

۵۶- گزینه «۴»

(مبیه مبیه)

الف: سپاه ایران در جنگ جسرپا پل (۱۳ ق) اعراب مسلمان را شکست داد و بیشتر متصرفات آنان را پس گرفت.

ب: اعراب مسلمان نخست در قادسیه سپاه ایران را به سختی شکست دادند (۱۴ ق) و تیسفون پایتخت پرآوازه ساسانیان را پس از مدتی محاصره، تسخیر کردند. (۱۶ ق)

ج: پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی در جلولا گرد هم آمدند و با مهاجمان جنگیدند، اما شکست خوردند و بسیاری از آنان کشته شدند. (۱۶ ق)

(اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه ۸۱ و ۸۲)

۵۷- گزینه ۴»

(مبینه میب)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» نقاشی، شیشه‌گری، کاشی‌کاری، منبت‌کاری، کاغذسازی و فلزکاری در دوران فاطمیان پررونق بود.

گزینه ۲» هنرمندان آن دوره در برخی از هنرها، مانند شیشه‌گری، بلورسازی و سفالگری به نوآوری پرداختند و شیوه‌های جدیدی را ابداع کردند.

گزینه ۳» صنعت پارچه‌بافی در زمان فاطمیان رواج زیادی یافت.

(مهران اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه ۷۷ و ۷۸)

۵۸- گزینه ۳»

(الهام میرزائی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» پس از بعثت پیامبر، بنی‌امیه با سرسختی تمام، در برابر دعوت به اسلام، ایستادگی کردند.

گزینه ۲» خاندان بنی‌امیه پس از فتح مکه، مسلمان شدند.

گزینه ۴» این خاندان از طریق تجارت و اداره برخی از مناصب کعبه، ثروت فراوانی اندوخته بود.

(امویان بر مسند قدرت، صفحه ۵۳)

۵۹- گزینه ۱»

(بهرز یببی)

تاریخ‌نگاری عمومی از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت. از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی می‌توان به تاریخ طبری تألیف محمد بن جریر طبری اشاره کرد.

(منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه ۴)

۶۰- گزینه ۴»

(کنکور ۱۴۰۲)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» رسول خدا (ص)، در دوره دعوت خاص، افراد را به پرستش خدای یگانه و ایمان به روز رستاخیز فرامی‌خواند.

گزینه ۲» سران مشرک از آغاز دعوت خاص و محدود، مخالفت شدید خود را با رسول خدا (ص) ابراز نمی‌داشتند، بلکه با گسترش دعوت و گرایش جوانان و مستضعفان به اسلام، درصدد برآمدند که با پیامبر و مسلمانان مقابله کنند.

گزینه ۳» تحریم اقتصادی و اجتماعی مشرکان نه تنها شامل مسلمانان بنی‌هاشم می‌شد، بلکه کسانی را که با آن‌ها مراوده اجتماعی و اقتصادی داشتند نیز مورد تحریم قرار گرفته بودند.

(اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

تاریخ (۲) آشنا

۶۱- گزینه ۲»

(کتاب جامع)

یکی از کارهای مورخان در نقد روایت‌کننده این است که چه فاصله زمانی و مکانی بین روای و خبر وجود دارد.

یعقوبی، مقدسی، ابن‌مسکویه، بیهقی و ابن‌اسفندیار عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را، دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.

(روش پژوهش در تاریخ، صفحه ۱۴ و ۱۵)

۶۲- گزینه ۴»

(کتاب جامع)

بسیاری از شاعران مانند انوری، شاعر دوره سلجوقی در قصیده‌نامه اهل خراسان، سعدی در بوستان و گلستان و حافظ در دیوانش، به خوبی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمان خود را نقد کرده‌اند. کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی اطلاعاتی سودمند درباره شیوه کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی و فرهنگی و نظامی هستند.

(منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه ۹ و ۱۰)

۶۳- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

الف) شبه جزیره عربستان، در جنوب و جنوب غربی فلات ایران قرار دارد.
 ب) تعصب قبیله‌ای، نقش زیادی در بروز جنگ و خونریزی‌های پی‌درپی در شبه جزیره عربستان داشت.
 ج) شجاع به کسی گفته می‌شد که در منازعات فردی و قبیله‌ای با جرئت و جسارت تمام بجنگد و نهایت بی‌رحمی را از خود نشان دهد.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۰ و ۲۱)

۶۴- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

بت پرستان، سنت ابراهیمی حج را به جا می‌آوردند، اما آن را با عقاید، آداب و رسوم شرک‌آلود آمیخته بودند.
 در کنار بت پرستان، معدودی از عرب‌ها بودند که به پیروی از حضرت ابراهیم، از پرستش بت‌ها امتناع می‌کردند و از گوشت قربانی آنها نمی‌خوردند. اینها به «حنفاء» معروف شدند.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۳)

۶۵- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

الف: برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت، شعر و شاعری بود.

ب: جاهلی و جاهلیت در اینجا مترادف با نادانی و فقدان علم و معرفت نیست، بلکه دلالت بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جویی دارد که از خلق و خوی تند و سرکش اعضای آن جامعه سرچشمه می‌گرفت و تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله در آن جامعه، جایگزین تعقل، منطق و بردباری شده بود.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۲ و ۲۳)

۶۶- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) عبدالله بن ابی در غزوه‌های أحد و تبوک به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد.
 ب) قرآن صلح حدیبیه را فتح و پیروزی آشکار برای اسلام معرفی کرده است.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه ۳۸ و ۳۹)

۶۷- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

پیمان‌نامه عمومی یا به تعبیر رایج در عصر ما، قانون اساسی مدینه، مهم‌ترین اقدام پیامبر (ص) برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجمی در چارچوب دین اسلام به‌شمار می‌رود. این پیمان‌نامه، حقوق و مسئولیت‌های هر یک از گروه‌های مسلمان و غیرمسلمان و چگونگی ارتباط آنها را با یکدیگر مشخص می‌کرد.
 مشرکان در غزوه أحد به موفقیتی نسبی دست یافتند، اما در جنگ خندق یا احزاب با وجود اینکه تمام نیرو و امکانات مادی و معنوی خود را بسیج کرده بودند، ناکام ماندند.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه ۳۵ و ۳۷)

۶۸- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

الف: معاویه که توسط علی (ع) از حکومت شام برکنار شده بود، به بهانه خون‌خواهی عثمان، به سرکشی پرداخت.
 ب: عثمان برخی از صحابه پیامبر (ص) هم‌چون ابوذر غفاری و عمار یاسر، را که نسبت به رفتار منصوبان خلیفه انتقاد و اعتراض داشتند تبعید کرد.
 پ: سه جنگ جمل، صفین و نهروان

ت: عمر بن خطاب

(تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه ۴۴ و ۴۵)

۶۹- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

مهم‌ترین تحولی که با خلافت خاندان اموی پدید آمد، فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش‌های انسانی و اخلاقی مورد تأکید قرآن و پیامبر اسلام و تبدیل خلافت دینی به سلطنت بود. معاویه با تعیین ولیعهد برای خود، نخستین گام را در جهت موروثی کردن خلافت برداشت. این اقدام موجب ایجاد دودستگی و زمینه‌ساز اختلاف و رقابتی شد که از درون خلافت امویان را تضعیف کرد.

(امویان بر مسند قدرت، صفحه ۵۶ و ۵۷)

۷۰- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

تشریح موارد:

الف) عصر خلفای نخستین

ب) خلافت عباسیان

پ) خلافت امویان

ت) خلافت امویان

(اسلام در ایران، صفحه ۸۳ و ۸۵)

جغرافیا (۲)

۷۱- گزینه ۱»

(کتاب جامع کنگور سراسری ۱۴۰۱)

استفاده از ماشین برف روب و مجهز به GPS نشان دهنده این موضوع است که نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند. درواقع انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند.

(انسان و تاهیه، صفحه ۱۲)

۷۲- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

الف) در ساوان متراکم، دو ماه بدون باران وجود دارد و در ساوان پراکنده، تابستان، بارانی و زمستان، خشک است.

ب) مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند.

پ) نواحی طبیعی بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند.

(انسان و تاهیه، صفحه ۱۶ و ۱۷)

۷۳- گزینه ۱»

(مبیه مبیی)

مهم‌ترین عوامل بیابانی شدن عبارت‌اند از:

- خشکسالی و گرم شدن هوا و کاهش بارندگی، حفرچاه‌های عمیق و نیمه‌عمیق در مناطق خشک و استفاده بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، از بین رفتن پوشش گیاهی.

(نواحی زیستی، صفحه ۵۹)

۷۴- گزینه ۳»

(الهام میرزائی)

باد عامل مهم فرسایش در مناطق خشک و بیابانی است.

فرسایش کاوشی، بیشتر حاصل کنده‌شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن‌ها به مکان‌های دیگر است. مانند دشت ریگی در اردن، چاله بادی در الجزایر، کلوت‌ها در بیابان لوت.

(تاهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه ۳۷ تا ۳۹)

۷۵- گزینه ۳»

(مبیه مبیی)

در نواحی پرفشار، فرونشینی هوا مانع صعود و در نتیجه، بارش می‌شود. این شرایط در منطقه جنب حاره‌ای، جایی که توده‌های هوا در حوالی مدارهای

رأس السرطان و رأس الجدی فرو می‌نشینند و منطقه پرفشار را به وجود می‌آورند.

(نواحی آب و هوایی، صفحه‌های ۲۶، ۳۳ و ۳۴)

۷۶- گزینه ۴»

(معدی کاردران)

میزان بارندگی سالانه	۲۵۰ - ۴۵۰ mm	۱۰۰ - ۲۵۰ mm	۵۰ - ۱۰۰ mm	کمتر از ۵۰ mm
منطقه	نیمه‌خشک	خشک	بسیار خشک (نیمه‌بیابانی)	بیابان

(نواحی آب و هوایی، صفحه ۳۲)

۷۷- گزینه ۳»

(معدی کاردران)

منطقه ۳۰° شمالی و جنوبی منطقه فشار زیاد است و کمربندهای فشار در دو نیمکره شمالی و جنوبی قرینه هستند.

(نواحی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

۷۸- گزینه ۱»

(عاطفه طاهر)

علاوه بر عوامل آب و هوایی و خاک، نوع ناهمواری‌ها و ارتفاعات نیز در پراکندگی پوشش گیاهی و زندگی جانوری نواحی تأثیر می‌گذارند. انرژی دریافتی روزانه در مناطق نزدیک قطبی حدود ۱۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است؛ در حالی که در مناطق معتدله حدود ۴۰۰ کالری و در مناطق استوایی ۸۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است.

(نواحی زیستی، صفحه ۵۷)

۷۹- گزینه ۲»

(عاطفه طاهر)

تشریح عبارت نادرست:

ت: امروزه با گسترش رسانه‌ها، نوع دوم بخش فرهنگی غالب است؛ یعنی به صورت غیرمستقیم گسترش بیش‌تری دارد.

(نواحی فرهنگی، صفحه ۶۹ و ۸۱)

۸۰- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

در خانواده زبانی آفری - آسیایی زبان مردم عرب و یهود، زبان قوم سامی است و زبان بعضی از مردم شمال آفریقا، زبان قوم حامی است.

(نواحی فرهنگی، صفحه ۷۰)

فلسفه

۸۱- گزینه ۴»

(موسی سپاهی)

دو دیدگاه اصالت فرد و اصالت جامعه که در فلسفه علوم اجتماعی شکل گرفته‌اند، تأثیر زیادی در شیوه بررسی مسائل اجتماعی توسط جامعه‌شناسان دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: بررسی مسائل در این دو دیدگاه در مورد مسائل اجتماعی است نه فلسفه علوم اجتماعی و این بررسی توسط جامعه‌شناسان انجام می‌شود.

گزینه ۲: مقدم دانستن منافع افراد بر منافع دیگران، فقط در دیدگاه اصالت فرد می‌باشد.

گزینه ۳: سمت و سوی اجتماعی داشتن در برنامه‌ریزی‌ها، فقط مربوط به دیدگاه اصالت جامعه می‌باشد.

(ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۵ و ۱۶)

۸۲- گزینه ۱»

(موسی سپاهی)

حدود ۶ قرن پیش از میلاد در ایونیا، مباحث فلسفی پایه‌گذاری شد و اولین فیلسوفان یونان پا به عرصه وجود گذاشتند. در آغاز شکل‌گیری فلسفه، آنچه بیش از هر چیز این اندیشمندان را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در طبیعت رخ می‌داد و آن‌ها دگرگونی‌ها را به روش عقلی توضیح می‌دادند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: اولین فیلسوفان دگرگونی‌های طبیعت را از نظر عقلی، تحلیل می‌کردند.

گزینه ۳: تمام فیلسوفان این دوره متولد آتن نبودند و همگی در آتن نمی‌زیستند.

گزینه ۴: آنان دانشمندانی بودند که کم و بیش با مجموعه علوم زمان خود از جمله فلسفه آشنا بودند، نه این‌که در تمامی علوم متبحر باشند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰ و ۳۱)

۸۳- گزینه ۳»

(موسی سپاهی)

گاهی متوجه می‌شویم که بعضی از دانسته‌های ما درست نبوده و دچار خطا شده‌ایم. همچنان که گاهی متوجه می‌شویم که افراد مختلف درباره موضوع واحد نظرها و باورهای متفاوت دارند و ما می‌کوشیم بدانیم که از میان آن نظرها تفاوت کدام درست و کدام غلط است.

(امکان شناخت، صفحه ۴۵)

۸۴- گزینه ۱»

(کوتر دسترانی)

فیلوسوفیا به معنای دوست‌داری دانایی است. کلمه عربی شده آن، فلسفه می‌باشد که اولین بار توسط فیثاغورس به کار گرفته شد و سقراط آن را عمومی کرد.

(ترکیبی، صفحه ۷ و ۳۱)

۸۵- گزینه ۳»

(مفهم رضایی‌رقا)

برخی از افراد، نگرشی نادرست درباره جهان و انسان (مسائل بنیادی) دارند. اینان، در انتخاب هدف به خطا رفته و زندگی آنان معنای نادرستی به خود گرفته است. در واقع اینان اهل تفکر بوده‌اند، اما نتوانسته‌اند به نتیجه درستی برسند. زیرا احکام درستی در تفکر نداشته یا این احکام را رعایت نکرده‌اند.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۲)

۸۶- گزینه ۱»

(مفهم رضایی‌رقا)

در بسیاری از مواقع، افراد یک جامعه افکار و عقایدی را می‌پذیرند که پشتوانه عقلی و منطقی محکمی ندارند، بلکه بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل بعد، به صورت یک عادت درآمده است و اکثر افراد جامعه، بدون دلیل آن‌ها را می‌پذیرفته‌اند.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۳)

۸۷- گزینه ۱»

(مهرشار ایمانی‌نسب)

جملات «الف» و «ج» به ترتیب، به معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی، از موضوعات اساسی فلسفه اشاره مستقیم دارند ولی جمله «ب» بیش‌تر حالت توصیه دارد و به صورت ضمنی شامل هستی‌شناسی جهان نیز می‌شود. معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است و بنابراین عبارت «الف» هم از نظر اهمیت بالاتر، از عبارت «ج» قرار می‌گیرد.

(ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۲ و ۱۳)

۸۸- گزینه ۳»

(مهرشار ایمانی‌نسب)

یکی از مسائل مورد توجه در فلسفه مضاف علوم اجتماعی (فلسفه جامعه‌شناسی) این است که آیا جامعه اصالت و اهمیت دارد یا فرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۳»: پاسخ آن مربوط به علم جامعه‌شناسی است نه فلسفه جامعه‌شناسی. گزینه «۴»: مربوط به معرفت‌شناسی (بخش اصلی فلسفه) است نه فلسفه مضاف.

(ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۳ تا ۱۶)

۸۹- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

فلسفه درباره یک موجود خاص بحث نمی‌کند، بلکه به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان می‌پردازد. فیلسوف درباره آن دسته از ویژگی‌های موجودات صحبت می‌کند که مربوط به هستی و موجودیت آن‌هاست. به همین خاطر مباحث فلسفی پایه و اساس مباحث سایر علوم به‌شمار می‌آیند.

مسائل فلسفی از جهت روش مانند مسائل ریاضی هستند که استفاده از حواس و ابزار به حل آن‌ها کمک نمی‌کند و فقط با عملیات فکری و استدلالی باید به جواب مسئله‌ها دست یافت.

(پستی فلسفه، صفحه ۹ و ۱۰)

۹۰- گزینه ۳»

(مفهم رضایی‌رقا)

پیشرفت دانش بشر به دو صورت در حال انجام است: ۱) از طریق حل مجهولات و دستیابی به اطلاعات جدید در مورد عناصر و پدیده‌های جهان و گشودن شاخه‌های جدید دانش ۲) از طریق پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آن‌ها

(امکان شناخت، صفحه ۴۸)

فلسفه - آشنا

۹۱- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

همین که از خود می‌پرسیم «امروز باید به کجا بروم» بدین معناست که هنوز نمی‌دانیم کدام را باید انتخاب کنیم و به دنبال دانستن آن هستیم.

(پستی فلسفه، صفحه ۴)

۹۲- گزینه ۲»

(کتاب جامع)

فلسفه ریشه یونانی دارد. این لفظ، عربی شده کلمه «فیلسوفیا» است. فیلسوفیا مرکب از دو کلمه «فیلو» به معنی دوستداری و «سوفیا» به معنی دانایی است.

نکته: سفسطه در بازه‌ای از تاریخ به معنای مغالطه‌گری به کار رفته است.

(پستی فلسفه، صفحه ۷ و ۸)

۹۳- گزینه ۴»

(کتاب جامع)

مکاتب گوناگون تربیتی ریشه در آثار بسیاری از فلاسفه کهن نظیر افلاطون، ارسطو و ... دارند.

دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: شاخه‌های فلسفه رابط فلسفه اولی با رشته‌های مختلف دانش و معرفت‌اند.

گزینه ۲: فلسفه با هنر، جامعه‌شناسی، فیزیک، روان‌شناسی و سایر علوم ارتباط دارد، اما هیچ یک از این دانش‌ها نیست، فیلسوف نیز درباره سیاست می‌اندیشد اما درباره ریشه‌های ترین مسئله‌های سیاست.

گزینه ۳: شاخه‌های فراوان فلسفه از ریشه خود، یعنی همان فلسفه اولی تغذیه می‌کنند. (ریشه فلسفه همان خود فلسفه اولی است و شاخه‌ها بخشی از آن نیستند)

(ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۳ تا ۱۵ و ۱۷)

۹۴- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

برخی نگرش نادرست درباره جهان و انسان دارند. اینان در انتخاب هدف خود به خطا رفته و زندگی آنان معنای نادرستی به خود گرفته است.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱ و ۲۲)

۹۵- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

فیلسوف تابع برهان و استدلال است نه افراد و اشخاص. افلاطون که از بزرگ‌ترین فیلسوفان تاریخ است، تمثیلی دارد که به «تمثیل غار» مشهور است. این تمثیل در کتاب جمهوری افلاطون آمده است.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۳ و ۲۴)

۹۶- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

یکی از اندیشه‌های مشهور «هراکلیتوس» تغییر و تحول دائمی جهان است. او می‌گفت همه چیز در سیلان و حرکت است. هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱ و ۳۲)

۹۷- گزینه ۴»

(کتاب جامع)

دسته‌ای هستند که امور فراوانی را می‌دانند اما از آنجا که عظمت جهان را درک کرده‌اند و دانش خود را ناچیز می‌شمارند، تواضع می‌کنند و خود را در دسته دانایان قرار نمی‌دهند؛ سقراط در این دسته قرار می‌گیرد.

(زندگی براساس اندیشه، صفحه ۴۰)

۹۸- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

جامعه آتن در زمان سقراط متأثر از اندیشه‌های سوفسطائیان بود. آنان معتقد بودند که جهان را نمی‌توان شناخت و آنچه را که ما علم و دانش می‌نامیم، تنها ساخته و پرداخته ذهن ماست و تطابق با واقعیت‌ها ندارد.

(زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۷)

۹۹- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

هرچند معرفت‌شناسی شاخه‌ای از فلسفه اولی می‌باشد، اما از آن جدا نشده است.

(امکان شناخت، صفحه ۴۵ و ۴۶)

۱۰۰- گزینه ۴»

(کتاب جامع)

ممکن است انسان در توانایی خود برای شناخت برخی امور شک کند، اما این شک غیر از شک در اصل امکان شناخت است و به معنای انکار آن نمی‌باشد.

(امکان شناخت، صفحه ۴۷ و ۴۸)

دفتري چي پاسخ ؟

عمومي يازدهم انساني

۷ فروردين ۱۴۰۳

طراحان

فارسي (۲)	حسن افتاده، حسين پرهيزگار، فاطمه جمالي آرائي، امير محمد حسن زاده، ابراهيم رضايي مقدم، مريم شميراني، رامپلا عسگري، الهام محمدي، مرتضي منشاري
دين و زندگي (۲)	محسن بياني، ياسين ساعدي، فردين سماقي، مرتضي محسني کبير
زبان انگليسي (۲)	رحمت الله استيري، سپهر برومندپور، مجتبي درخشان گرمي، ميلاد رحيمي دهگلان.

گزينشگران و ويراستاران

نام درس	مسئول درس و گزينشگر	گروه ويراستاري	گروه مستندسازي
فارسي (۲)	علي وفايي خسروشاهي	مرتضي منشاري	الناز معتمدي
دين و زندگي (۲)	ياسين ساعدي	سکينه گلشنی	محمدصدرا پنجه پور
زبان انگليسي (۲)	عقيل محمدي روش	سعید آقچه‌لو، فاطمه نقدي	سوگند بيگلري

گروه فني و توليد

مدیر گروه	الهام محمدي
مسئول دفترچه	معصومه شاعري
مستندسازي و مطابقت با مصوبات	مدیر: محيا اصغري، مسئول دفترچه: فريبا رثوفي
صفحه آرا	سحر ايرواني
ناظر چاپ	سوران نعيمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خيابان انقلاب - بين صبا و فلسطين - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمي: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی (۲)

۱۰۱- گزینه «۲»

(امیرمهر حسن زاده)

حمیت: غیرت، جوان مردی، مردانگی / جیب: گریبان، یقه / خیرخیر: سریع، آسان / وجد: سرور، شادمانی و خوشی

(لغت، ترکیبی)

۱۰۲- گزینه «۳»

(امیرمهر حسن زاده)

املائی درست این واژه «رغبت» است.

(املا، ترکیبی)

۱۰۳- گزینه «۲»

(هسین پرهیزگار، سبزواری)

«چپ» و «راست» آرایه تضاد دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نام من از ننگ است: متناقض‌نما

گزینه «۳»: «وجود حاضر غایب»: متناقض‌نما

گزینه «۴»: کشت ما را و دم عیسی (حیات‌بخش) با اوست: متناقض‌نما

(آرایه، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

۱۰۴- گزینه «۳»

(الهام مممری)

شیء آمد: نهاد

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: زیر دامن شب: مضاف‌الیه

گزینه «۲»: در آن تاریک شب: متمم

گزینه «۴»: دل شب: مضاف‌الیه

(دستور، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰)

۱۰۵- گزینه «۲»

(فاطمه جمالی آرائی)

«شده» در مصراع دوم به معنای «مرده» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

بررسی فعل مجهول در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خونی ریخته نشد

گزینه «۳»: می خورده شد

گزینه «۴»: این گفته شد

(دستور، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۰۶- گزینه «۲»

(حسن افتخار، تبریزی)

گزینه «۲»: میرزا

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۱»: مرحوم / حاجی / ملّا

گزینه «۳»: حاج / آقا

گزینه «۴»: آقا / خان

(دستور، صفحه ۴۳)

۱۰۷- گزینه «۴»

(الهام مممری)

«را»، نشانهٔ مفعول نیست، بلکه فک اضافه است: مرد را دیده ←

دیدهٔ مرد

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «شد» به معنای «رفت» فعل غیر اسنادی است.

گزینه «۲»: یقین دیدهٔ مرد را بیننده کرد: نهاد

گزینه «۳»: «و» در مصراع دوم، حرف ربط است.

(دستور، صفحه ۱۲)

۱۰۸- گزینه «۴»

(فاطمه جمالی آرائی)

شاعر تصمیم خود را برای توبه مطرح می‌نماید و امیدی که به همراهی قضا و قدر با توبه خود دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

سایر ابیات: اشاره به بی‌اختیاری یا کمی اختیار یا غلبه شرایط سخت در ارتکاب گناه و کم تقصیر جلوه دادن خطاکار (یعنی شاعر تقاضا می‌کند تا مخاطب او را عیب و ملامت نکند).

(مفهوم، مشابه صفحه ۷۸)

۱۰۹- گزینه «۴»

(هسین پرهیزگار، سبزواری)

بیت اصلی و این بیت در «نفی ظاهر بینی و توجه به عمق و باطن» هم‌مفهوم‌اند.

(مفهوم، صفحه ۶۲)

۱۱۰- گزینه «۲»

(الهام مممری)

در همین کورمال کورمال ادبی آغاز به راه رفتن کردم: در این مسیر آهسته و بااحتیاط و بدون مربی شروع به خواندن آثار ادبی نمودم.

(مفهوم، ترکیبی)

۱۱۱- گزینه «۴»

(رامیلا عسکری)

افکار: مجروح، خسته

اقبال: خوشبختی، سعادت

باره: اسب

مسرور: شادمان، خشنود

(لغت، ترکیبی)

۱۱۲- گزینه «۳»

(رامیلا عسکری)

املائی صحیح کلمه «حلب» است.

(املا، ترکیبی)

۱۱۳- گزینه «۲»

(فاطمه جمالی آرائی)

در این بیت تنها آرایه کنایه یافت می‌شود و نه تشبیه.

کنایه: آب حسرت باریدن کنایه از طلب بخشش کردن و گریه ندامت است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «چو مار حلقه: تشبیه/ «دست زدن» کنایه از «متوسل شدن»

گزینه «۳»: رایت عشق: تشبیه اضافی است. / «آسمان گیر بودن» کنایه از «مشهور بودن» است.

گزینه «۴»: «تخم بدی» تشبیه اضافی است. / «بار نیک روییدن» کنایه از «سود بردن» است.

(آرایه، ترکیبی)

۱۱۴- گزینه «۳»

(مریم شمیرانی)

پنهان/ دیده‌ها = تکرار/ تضمین ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سرنشتر عشق: تشبیه/ رگ روح: استعاره

گزینه «۲»: سینه: مجازاً دل/ حلقه در گوش نهادن: کنایه

گزینه «۴»: تلمیح به آفریده شدن انسان از طین (انی خالق بشرأ من طین)/ «آدم و طین» تناسب

(آرایه، ترکیبی)

۱۱۵- گزینه «۲»

(امیرمحمدرحسن زاده)

ج) جناس همسان: «چنگ» اول: نوعی ساز/ «چنگ» دوم: پنجه
معنای بیت: «ای نصیحت‌گو، اندرز دادن را به روزگار دیگر واگذار کن، زیرا که این گاه من به نوای چنگ گوش می‌دهم دل در دستم نیست. (بی قرار هستم).»

د) تشبیه: ما [همچون] گردباد دامن صحرای امکان هستیم./ خارخار جست‌وجو (اضافه تشبیهی)

الف) تناقض: «حقیقی‌ترین مجاز» تناقض دارد.

ب) استعاره: بت استعاره از معشوق

(آرایه، ترکیبی)

۱۱۶- گزینه «۳»

(حسن افشاره، تبریز)

توجه شود که در بیت گزینه «۳»، «دیده» به معنی چشم انسان است و به همین دلیل با فعل اشتباه گرفته نشود!

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گفته شود.

گزینه «۲»: دیده آمد. (دیده شد.)

گزینه «۴»: دیده شد.

(دستور، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۱۷- گزینه «۴»

(حسن افشاره، تبریز)

در عبارت نقش تبعی معطوف وجود دارد.

صداها و نعره‌ها ← معطوف/ قاطرهای بارکش و اسب‌ها ←
معطوف/ آهنگ شیپورها و طبل‌های جنگی ← معطوف/ ملت‌ها و قبایل ← معطوف/ تیر و کمان و شمشیر ← معطوف/ مجهز به توپ و تفنگ ← معطوف

(دستور، صفحه‌ها ۳۸ و ۳۹)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مرتضی منشاری، اردبیل)

تضمن: ۱- فرشته و جبرئیل، ۲- ریاضی و جدول ضرب، ۳- گیاه و سیر، ۴- علت و سرسام

تشریح گزینه‌های دیگر:

ستاره و ماه: تناسب/ قراضه و زر پاره: ترادف/ غرامت و تاوان: ترادف

تضاد: ۱- شیخ و شاب، ۲- طریقت و شریعت، ۳- مرید و مراد،

۴- ادبار و اقبال، ۵- خرگاه و خیمه کوچک (خرگه به معنای

خیمه بزرگ است).

(دستور، صفحه ۱۴)

۱۱۹- گزینه «۳»

(امیرمحمدرحسن زاده)

«شد» در گزینه «۳» فعل اسنادی و در سایر گزینه‌ها در معنی «رفت» است.

(مفهوم، صفحه ۱۴)

۱۲۰- گزینه «۴»

(ابراهیم رضایی‌مقدم، لاهیجان)

مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»، توصیه به «حساب‌رسی به اعمال خود در دنیا است» اما مفهوم بیت گزینه «۴»، «توصیه به ارتباط با مردم و پرهیز از گوشه‌نشینی است.»

(مفهوم، صفحه ۲۳)

دین و زندگی (۲)

۱۲۱- گزینه «۲»

(محسن بیاتی)

شخصیت والا و بی‌مانند حضرت علی (ع) نتیجه تربیت مستقیم پیامبر اکرم (ص) بود.

رسول خدا (ص) در سخنان خود از کلمه «شیعه» که ترجمه آن

«پیرو» می‌شود، استفاده کرده و پیروی از امام علی (ع) را سبب

رستگاری دانسته است. بنابراین، شیعه، مسلمانی است که به فرمان

خدا و پیامبر (ص)، امیرالمؤمنین (ع) را جانشین پیامبر (ص) می‌داند و از او پیروی می‌کند.

(فان و فانشین پیامبر (ص)، صفحه‌های ۹۸ و ۹۹)

۱۲۲- گزینه «ا»

(فرزین سماقی)

زیبایی لفظی قرآن، سبب نفوذ خارق‌العاده این کتاب آسمانی در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است و بسیاری از مردم به خصوص ادیبان و اندیشمندان تحت تأثیر آن مسلمان شده‌اند.

با این‌که بیش از شش هزار آیه قرآن کریم در طول ۲۳ سال به تدریج نازل شده و درباره موضوعات متنوع سخن گفته است، نه تنها میان آیات آن تعارض و ناسازگاری نیست، بلکه آیاتش دقیق‌تر از اعضای یک بدن با یکدیگر هماهنگی دارند و همدیگر را تأیید می‌کنند و این مورد مربوط به «انسجام درونی در عین نزول تدریجی» از اعجاز محتوایی قرآن است.

(معجزه باویران، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۲۳- گزینه «ب»

(مرتضی مفسنی کبیر)

کسانی که به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان برگرفته از فرمان الهی نیست، «طاغوت» نامیده می‌شوند. پذیرش حکومت «طاغوت» و انجام دستورهای وی بر مسلمانان حرام است. در کلام قرآنی می‌خوانیم: «... یریدون ان یتحاکموا الی الطاغوت و قد امروا ان یکفروا به و یرید الشیطان ان یضلهم ضلالاً بعيداً... اما می‌خواهند داوری را به نزد طاغوت برند، حال آن‌که به آنان دستور داده شده که به آن کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی عمیقی بکشاند.»

(مسئولیت‌های پیامبر (ص)، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۲۴- گزینه «ب»

(فرزین سماقی)

توجه داشته باشید که در چالش «رأه‌الگوهای نامناسب» شخصیت‌های اصیل اسلامی، به ویژه اهل بیت پیامبر (ص) توسط حاکمان وقت در انزوا قرار گرفتند اما در چالش «تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت» شخصیت‌های باتقوا، جهادگر و مورد احترام و اعتماد پیامبر (ص)، منزوی شدند و طالبان قدرت و ثروت، قرب و منزلت یافتند.

(وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان پس از رحلت رسول خدا (ص)،

صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

۱۲۵- گزینه «ب»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در آیه شریفه تبلیغ می‌خوانیم: «یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک من ربک و ان لم تفعل فما بلغت رسالته و الله یعصمک من الناس ان الله لا یهدی القوم الکافرین: ای رسول، آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده برسان، و اگر چنین نکنی، رسالتش را ادا نکرده‌ای و خداوند تو را از مردمان حفظ می‌کند؛ خداوند، کافران را هدایت نمی‌کند.» و موارد (ب و ج) از این آیه دریافت می‌گردد. (اهمیت این پیام‌رسانی هم وزن اهمیت اتمام رسالت بیست و سه ساله پیامبر (ص) است و این آیه در سال دهم هجری در آخرین حج پیامبر (ص) که معروف به حجة‌الوداع است، قبل از ظهر نازل شده و پس از نزول آن، پیامبر (ص) در یک سخنرانی مفصل، حدیث غدیر را بیان داشته است.) موضوعات «عصمت امیرالمؤمنین» یا «الگو و سرمشق مؤمنان بودن امام علی (ع) و اطاعت بی‌قید و شرط از ایشان به واسطه علم و عصمت» در موارد (الف) و (د) از این آیه برداشت نمی‌شود.

(امامت، تراجم رسالت، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۱۲۶- گزینه ۲»

(غردین سماقی)

طرح سؤالاتی درباره آخرت مانند «نحوه زندگی پس از مرگ چگونه است؟» مرتبط با نیاز برتر درک آینده خویش است و شعر «از کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود؟/ به کجا می‌روم آخر نمایم و وطنم» با آن مرتبط می‌باشد.

(هدایت الهی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۲۷- گزینه ۴»

(مفسر بیاتی)

وجود دو یا چند دین در یک زمان نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده‌اند و این کار به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از دستورات پیامبران گذشته است.

(آفرین پیامبر (ص)، صفحه ۳۳)

۱۲۸- گزینه ۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در آیه ۷ سورة بَیِّنَة درباره امام علی (ع) و شیعیان و پیروان آن حضرت می‌خوانیم: «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ: کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، اینان بهترین مخلوقات‌اند.»

- قرآن کریم درباره اسوه بودن پیامبر (ص) و اینکه برای چه کسانی اسوه و نمونه هستند، می‌فرماید: «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا: قطعاً برای شما در رسول خدا (ص)، سرمشق نیکویی است و برای کسی که به خداوند و روز رستاخیز امید دارد و خدا را بسیار یاد می‌کند.»

- قرآن کریم درباره سخت‌کوشی و دلسوزی پیامبر (ص) در هدایت مردم می‌فرماید: «لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ: از

اینکه [مشركان] ایمان نمی‌آورند، شاید که جانت را [از شدت اندوه] از دست بدهی.»

(ترکیبی، صفحه‌های ۶۹، ۷۰، ۷۱ و ۹۸)

۱۲۹- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

یکی از علل فرستادن پیامبران متعدد، رشد تدریجی فکر و اندیشه و امور مربوط به آن مانند دانش و فرهنگ می‌باشد. از این رو لازم بود تا در هر عصر و دوره‌ای پیامبران جدیدی مبعوث شوند تا همان اصول ثابت دین الهی را درخور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کنند و متناسب با درک آنان سخن گویند. «إِنَّا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أُمَرْنَا أَنْ نُكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ: ما پیامبران مأمور شده‌ایم که با مردم به اندازه عقل‌شان سخن بگوییم.» این حدیث پیامبر اکرم (ص) مربوط به رشد تدریجی سطح فکر مردم است.

با وجود این‌که قرآن کریم چهارده قرن پیش نازل شده اما در مورد همه مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت به سوی کمال بدان نیاز دارد، سخن گفته و چیزی را فروگذار نکرده است. این کتاب فقط از امور معنوی، یا آخرت و رابطه انسان با خدا سخن نمی‌گوید؛ بلکه از زندگی مادی و دنیوی انسان، مسئولیت‌های اجتماعی و رابطه وی با انسان‌های دیگر سخن می‌گوید و برنامه‌ای جامع و همه‌جانبه را در اختیارش قرار می‌دهد.

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۹ و ۴۶)

۱۳۰- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ... ای مؤمنان، از خدا اطاعت کنید و از رسول و ولی امرتان اطاعت کنید.» مربوط به حدیث جابر است.

(رحمت الله استیری)

۱۳۳- گزینه ۱»

ترجمه جمله: «ممکن است شما مقداری اطلاعات در مورد پروژه جدیدی که قرار است از ماه آینده شروع شود، به من بدهید؟»

نکته مهم درسی:

با توجه به ساختار گرامری "give somebody something" و "give something to somebody"، گزینه‌های «۲ و ۴» نادرست هستند. اسم "information" غیرقابل شمارش است و نمی‌توان همراه آن از "a few" استفاده کرد (رد گزینه «۳»).

(گراهر)

(مجتبی درفشان گرمی)

۱۳۴- گزینه ۲»

ترجمه جمله: «برای حفظ سلامتی (نیاز نداشتن به پزشک)، نه تنها ما باید به رژیم غذایی فکر کنیم، بلکه باید هر روز ورزش کنیم.»

(۱) منطقه	(۲) رژیم غذایی
(۳) قرن	(۴) اعتیاد

(واگران)

(میلاد رحیمی دهلان)

۱۳۵- گزینه ۲»

ترجمه جمله: «علی‌رغم این که پزشکش به او گفته بود برای بهتر شدن در خانه بماند، به کردستان رفت.»

(۱) به‌وسیله	(۲) علی‌رغم
(۳) علاوه‌بر	(۴) همچنین

(واگران)

(میلاد رحیمی دهلان)

۱۳۶- گزینه ۱»

ترجمه جمله: «دانشمندان در تلاش هستند تا آب و هوا را با دقت بیشتری پیش‌بینی کنند تا به مردم کمک کنند هنگام رویدادهای شدید آب و هوایی آماده شوند و ایمن بمانند.»

(۱) پیش‌بینی کردن	(۲) تجربه کردن
(۳) تحت فشار قرار دادن	(۴) آرام کردن

(واگران)

گفتار و رفتار پیامبر (ص)، اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی است و مسلمانان با مراجعه به گفتار و رفتار آن حضرت، به معنای واقعی بسیاری از معارف قرآن پی می‌برند و شیوه انجام دستورات قرآن را می‌آموزند.

(ترکیبی، صفحه‌های ۵۵ و ۸۶)

زبان انگلیسی (۲)

۱۳۱- گزینه ۳»

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه جمله: «فکر نمی‌کنم علی معلم خوبی شود. او در مقابل دانش‌آموزان صبر بسیار کمی دارد.»

نکته مهم درسی:

با توجه به اینکه "patience" غیرقابل شمارش است، گزینه «۴» نادرست است. گزینه‌های «۱ و ۲» اگرچه قبل از اسم غیرقابل شمارش می‌توانند قرار بگیرند ولی با توجه به مفهوم منفی جمله، گزینه‌های درستی نیستند.

(گراهر)

(رحمت الله استیری)

۱۳۲- گزینه ۳»

ترجمه جمله: «ماه گذشته، برخی از همکلاسی‌هایم از او خواستند که به آن‌ها کمک کند تا پروژه‌ای انجام دهند، اما او هیچ وقتی نداشت که صرف آن کند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به وجود "his"، بعد از جای خالی، قطعاً نیاز به حرف اضافه "of" داریم (رد گزینه‌های «۱ و ۴»). در جای خالی دوم، چون فعل به‌صورت مثبت به‌کار رفته است، برای بیان مفهوم «هیچ» نیاز به کلمه "no" داریم (رد گزینه‌های «۲ و ۴»).

(گراهر)

ترجمه متن درک مطلب:

«برای هزاران سال، انسان‌ها زمین را کاوش کرده‌اند. امروزه ما فضا را کاوش می‌کنیم. ستاره‌شناسان کاشفان امروزی هستند که ستاره‌ها و سیارات را مطالعه می‌نمایند. در حال حاضر، ستاره‌شناسان بسیاری به دنبال سیارات و مکان‌های جدیدی برای زندگی انسان در آینده هستند. اما ستاره‌شناسان از کجا شروع به جست‌وجو می‌کنند؟

اول از همه، ستاره‌شناسان به دنبال یک ستاره می‌گردند. به این دلیل که زمین خود ما [نیز] دور یک ستاره (خورشید) می‌گردد. مهم‌تر، آن [زمین] در فاصله مناسبی از خورشید به لحاظ گرما و نور است. بنابراین وقتی ستاره‌شناسان ستاره را یافتند، سیارات دور آن را نگاه می‌کنند. در سال‌های اخیر، ستاره‌شناسان حدود ۴۰۰ سیاره جدید همراه با ستاره یافته‌اند. متأسفانه بسیاری از این سیارات یا به ستاره بسیار نزدیک و یا از آن خیلی دور هستند.

با این حال، اگر سیاره در مکان خوبی باشد، ستاره‌شناسان به دنبال سه مورد کلیدی می‌گردند: آب، هوا و سنگ. آب مهم است، چراکه زندگی به آب نیاز دارد. انسان‌ها می‌توانند آن را بنوشند و آن‌ها هم‌چنین می‌توانند با آب گیاهان را پرورش دهند. و گیاهان هوا برای نفس کشیدن و غذا برای خوردن تولید می‌کنند. بنابراین تمام زندگی در سیارات دیگر به آب و هوا نیاز خواهد داشت. سنگ در یک سیاره نیز مهم است. برای این‌که اغلب زیر سنگ‌ها آب وجود دارد.

پس از سال‌ها جست‌وجو، ستاره‌شناسان سیاره‌ای را یافته‌اند که شبیه به زمین است. آن گل‌یز ۵۸۱ جی است و نزدیک یک ستاره است. ستاره‌شناسان فکر می‌کنند که آن، آب و سنگ دارد و دمای متوسطش بین ۳۱- درجه و ۱۲- درجه سانتی‌گراد است. آن سرد

است اما به عنوان مثال سردتر از قطب جنوب یا شمال نیست. گل‌یز ۵۸۱ جی بزرگتر از زمین است و یک سال روی آن تنها ۳۷ روز زمینی است به جای ۳۶۵. اما اخترشناسان فکر نمی‌کنند که این‌ها تفاوت‌های بزرگی باشند و تعدادی از آن‌ها معتقدند که گل‌یز ۵۸۱ جی یک زمین جدید خواهد بود. با این حال، گل‌یز ۵۸۱ جی بیست سال نوری از زمین فاصله دارد-مسافت ۱۸ تریلیون کیلومتر.

۱۳۷- گزینه «۴»

(سپهر برومندپور)

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»

«جست‌وجوی مکان‌های جدید برای زندگی»

(درک مطلب)

۱۳۸- گزینه «۱»

(سپهر برومندپور)

ترجمه جمله: «طبق متن، اولین چیزی که باید در یک سیاره جدید جست‌وجو کرد، فاصله بین سیاره و نزدیک‌ترین ستاره است.»

(درک مطلب)

۱۳۹- گزینه «۱»

(سپهر برومندپور)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد نمی‌تواند از متن برداشت شود؟»

«کره زمین به اندازه فضا کاوش نشده است.»

(درک مطلب)

۱۴۰- گزینه «۳»

(سپهر برومندپور)

ترجمه جمله: «ضمیر "it" که در پاراگراف «۴» زیر آن خط کشیده شده است، به چه چیزی اشاره می‌کند؟»

«گل‌یز»

(درک مطلب)

پاسخنامه (دفترچه ۳)

یازدهم انسانی

۷ فروردین ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
فاطمه ایلخانی، مهدی تک، مهدیس حمزه‌ای، سهیل حسن‌خان‌پور، شقایق راهبریان، هاشم زمانیان، امیر زراندوز، امیر محمودیان	ریاضی و آمار (۱)
ابراهیم رضایی‌مقدم، سعید جعفری، افشین کیانی، محمد نورانی، اعظم نوری‌نیا	علوم و فنون ادبی (۱)
مهدی اسماعیلی، محمود عاشوری، مرتضی کاظم‌شیرودی، مدیا ویس‌بیگی، ولی‌الله نوروزی، مجید همایی	عربی، زبان قرآن (۱)
بهروز پورشفیعی‌اتی‌کندی، کوثر دستورانی، موسی سپاهی، کیمیا طهماسبی، مهسا عفتی، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، محمدعرفان هوشیاری	منطق
علیرضا رضایی، نسرين جعفری، سارا شریفی، فاطمه صفری، مهسا عفتی، سیدمحمد مدنی‌دینانی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	محمدرضا راسخ	محمدرضا راسخ	—	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم نوری‌نیا	اعظم نوری‌نیا	احسان کلاته‌عربی	الناز معتمدی
عربی، زبان قرآن (۱)	مریم آقاباری	مریم آقاباری	—	لیلا ایزدی
منطق	محمد قاسمی	محمد قاسمی	فرهاد علی‌نژاد	سوگند بیگلری
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	فاطمه فهیمیان	—	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	فرهاد علی‌نژاد
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
مدیر مستندسازی	محیا اصغری
گروه مستندسازی	سوگند بیگلری
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهین علی‌محمدی جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ریاضی و آمار (۱)

۱۴۱- گزینه «۳»

(هاشم زمانیان)

فرض می‌کنیم چاپگر B در مدت زمان x ساعت فیش‌ها را چاپ کند، پس در یک ساعت $\frac{1}{x}$ فیش‌ها را و چاپگر A در مدت زمان یک ساعت $\frac{1}{3x}$ فیش‌ها را چاپ می‌کند و اگر هر دو با هم کار کنند در مدت زمان یک ساعت $\frac{1}{3}$ فیش‌ها را چاپ می‌کنند، پس در نتیجه داریم:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{3x} = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{3}{3x} + \frac{1}{3x} = \frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow \frac{4}{3x} = \frac{1}{3} \Rightarrow x = 4$$

پس چاپگر A در مدت زمان $4 \times 3 = 12$ ساعت فیش‌ها را چاپ می‌کند.

(معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

۱۴۲- گزینه «۳»

(فاطمه ایلقانی)

مساحت مستطیل - مساحت مثلث - مساحت مربع = مساحت سفید

$$\Rightarrow 27 = (6)^2 - \frac{(x)(2x)}{2} - (x+1)(x+3)$$

$$\Rightarrow 27 = 36 - x^2 - x^2 - 4x - 3 \Rightarrow (x-1)(x+3) = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 4x - 6 = 0 \Rightarrow x^2 + 2x - 3 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = 1 \\ x_2 = -3 \end{cases}$$

$$\text{مساحت مستطیل} = (x+1)(x+3) = 2 \times 4 = 8$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۳۲)

۱۴۳- گزینه «۳»

(شقایق راهبریان)

معادله درجه دوم زمانی دارای ریشه مضاعف است که مبین معادله یا همان Δ صفر باشد، داریم:

$$x^2 + (a+1)x + 1 = 0 \xrightarrow{\text{مقایسه با فرم استاندارد}} \begin{cases} a' = 1 \\ b' = a+1 \\ c' = 1 \end{cases}$$

$$\Delta = 0 \Rightarrow b'^2 - 4a'c' = 0 \Rightarrow (a+1)^2 - 4 \times (1) \times (1) = 0$$

$$\Rightarrow (a+1)^2 = 4 \xrightarrow{\text{از طرفین جذری بگیریم}}$$

$$a+1 = \pm 2 \Rightarrow \begin{cases} a+1 = 2 \Rightarrow a = 1 \\ a+1 = -2 \Rightarrow a = -3 \end{cases}$$

حال با جایگذاری $a = -3$ و $a = 1$ در معادله ریشه مضاعف را می‌یابیم:

$$a = 1 \Rightarrow x^2 + (1+1)x + 1 = 0 \Rightarrow x^2 + 2x + 1 = 0 \Rightarrow (x+1)^2 = 0$$

$$\Rightarrow x+1 = 0 \Rightarrow x = -1$$

$$a = -3 \Rightarrow x^2 + (-3+1)x + 1 = 0 \Rightarrow x^2 - 2x + 1 = 0 \Rightarrow (x-1)^2 = 0$$

$$\Rightarrow x-1 = 0 \Rightarrow x = 1$$

پس ریشه‌های مضاعف $x = -1$ یا $x = 1$ می‌توانند باشند.

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۳۲)

۱۴۴- گزینه «۴»

(امیر مضموریان)

الف) مساحت و محیط هر دایره به قطر r مقداری مشخص است. پس مجموع اندازه مساحت و اندازه محیط هر دایره مقدار مشخص $(\pi r^2 + 2\pi r)$ است و به ازای هر ورودی (مانند r)، فقط یک خروجی دارد، پس این رابطه تابع است.

ب) جذر هر عدد طبیعی زوج هم مقداری مشخص است. مثلاً جذر ۴ برابر ۲ و جذر ۶ برابر $\sqrt{6}$ است. پس این رابطه به ازای هر ورودی، فقط یک خروجی دارد و تابع است.

ج) شمارنده‌های هر عدد طبیعی و مجموع آن‌ها مقداری مشخص است. یعنی مجموع شمارنده‌های هر عدد طبیعی فقط یک مقدار دارد و این رابطه تابع است.

(مفهوم تابع، صفحه ۳۰ تا ۳۹)

۱۴۵- گزینه «۴»

(امیر مضموریان)

تک تک اعضای دامنه را به کمک مقادیر برد تابع به دست می‌آوریم:

$$\frac{2x}{x-1} = 0 \Rightarrow 2x = 0 \Rightarrow x = 0$$

$$\frac{2x}{x-1} = 1 \Rightarrow 2x = x-1 \Rightarrow x = -1$$

$$\frac{2x}{x-1} = -2 \Rightarrow 2x = -2x+2 \Rightarrow 4x = 2 \Rightarrow x = \frac{1}{2}$$

$$\frac{2x}{x-1} = 3 \Rightarrow 2x = 3x-3 \Rightarrow x = 3$$

مجموعه اعضای دامنه $\{0, -1, \frac{1}{2}, 3\}$ هستند که مجموعشان برابر است با:

$$0 + (-1) + \frac{1}{2} + 3 = \frac{5}{2}$$

(ضابطه جبری تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۱۴۶- گزینه «۲»

(امیر محمودیان)

تابع درجه دوم داده شده به صورت $y = ax^2 + bx + c$ است. سه نقطه داده شده را در ضابطه قرار می دهیم تا ضرایب a ، b و c به دست آید.

$$A \begin{vmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{vmatrix} \Rightarrow y = a(0)^2 + b(0) + c \Rightarrow c = y$$

$$B \begin{vmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{vmatrix} \Rightarrow 0 = a(1)^2 + b(1) + c \xrightarrow{c=y} 0 = a + b + y \Rightarrow a + b = -y$$

$$C \begin{vmatrix} 5 \\ 0 \\ 0 \end{vmatrix} \Rightarrow 0 = a(5)^2 + b(5) + c \xrightarrow{c=y} 0 = 25a + 5b + y \Rightarrow 25a + 5b = -y$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a + b = -y \\ 25a + 5b = -y \end{cases} \xrightarrow{\times(-5)} \begin{cases} a + b = -y \\ -25a - 5b = 5y \end{cases} \xrightarrow{\oplus} \begin{cases} a + b = -y \\ 20a = 4y \end{cases} \Rightarrow a = \frac{y}{5}$$

$$a + b = -y \xrightarrow{a=\frac{y}{5}} \frac{y}{5} + b = -y \Rightarrow b = -y - \frac{y}{5} = -\frac{4y}{5}$$

$$y = \frac{y}{5}x^2 - \frac{4y}{5}x + y$$

$$x \text{ سهمی} = \frac{-b}{2a} = \frac{\frac{4y}{5}}{\frac{2y}{5}} = 2$$

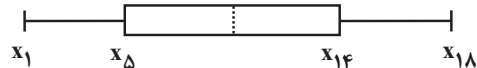
$$y \text{ سهمی} = \frac{y}{5}(2)^2 - \frac{4y}{5}(2) + y = \frac{4y}{5} - \frac{8y}{5} + y = \frac{4y - 8y + 5y}{5} = \frac{y}{5}$$

(نمودار تابع درجۀ ۲، صفحه ۶۳ تا ۷۰)

۱۴۷- گزینه «۲»

(مهری تک)

با توجه به نمودار جعبه‌ای زیر، چارک اول پنجمین داده و میانه میانگین دو داده وسط و چارک سوم چهاردهمین داده است، داریم:

$$x_1 + x_2 + \dots + x_{17} + x_{18} = 18\bar{x} \quad (1)$$

$$x_1 + x_2 + \dots + x_{13} + x_{14} = 14(\bar{x} - 2) \quad (2)$$

$$\frac{14(\bar{x} - 2)}{x_1 + x_2 + \dots + x_{14} + x_{15} + x_{16} + x_{17} + x_{18} = 18\bar{x}}$$

$$x_{15} + x_{16} + x_{17} + x_{18} = 18\bar{x} - 14(\bar{x} - 2) = 18\bar{x} - 14\bar{x} + 28 = 4\bar{x} + 28$$

$$\text{میانگین داده‌های بزرگتر از چارک سوم} = \frac{x_{15} + x_{16} + x_{17} + x_{18}}{4}$$

$$= \frac{4\bar{x} + 28}{4} = \bar{x} + 7$$

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۵ تا ۹۸)

۱۴۸- گزینه «۳»

(امیر زرانروز)

داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرده سپس چارک‌ها را پیدا می کنیم:

۱, ۲, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۸, ۱۰, ۱۲, ۱۸

↓ ↓ ↓
Q₁ Q₂ Q₃

$$\xrightarrow{\text{داده‌های مطلوب}} ۳, ۴, ۵ \Rightarrow \bar{x} = 4$$

$$\sigma^2 = \frac{(3-4)^2 + (4-4)^2 + (5-4)^2}{3} = \frac{1+1}{3} = \frac{2}{3}$$

(ترکیبی، صفحه ۸۶ تا ۹۸)

۱۴۹- گزینه «۳»

(سویل حسن خان پور)

این داده‌ها به صورت زیر هستند:

۳, ۶, ۹, ۱۲, ۱۵, ۱۸, ۲۱, ۲۴, ۲۷, ۳۰, ۳۳, ۳۶, ۳۹

چون تعداد آن‌ها فرد و برابر ۱۳ است، هفتمین داده میانه است، بنابراین

میانه عدد ۲۱ است. چارک اول برابر با میانه داده‌های قبل از ۲۱ و برابر

میانگین دو عدد ۹ و ۱۲ است. پس چارک اول $\frac{12+9}{2} = 10.5$ خواهد بود.

چارک سوم میانه داده‌های بعد از ۲۱ و برابر با میانگین دو عدد ۳۰ و ۳۳

است: یعنی برابر 31.5 خواهد بود.

$$36 - 3 = 39 = \text{کمترین داده} - \text{بیشترین داده} = \text{دامنه}$$

$$10.5 - 31.5 = -21 \Rightarrow \text{دامنه میان چارکی}$$

(نمودارهای تک متغیره، صفحه ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۱۵۰- گزینه «۲»

(مهریس حمزه‌ای)

نمودار حبابی شامل ۳ متغیر است، پس زاویه بین شعاع‌ها در نمودار راداری

$$\text{برابر } 120 = \frac{360}{3} \text{ درجه است.}$$

(نمودارهای پنر متغیره، صفحه ۱۱۰ تا ۱۱۷)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۵۱- گزینه ۲»

(افشین کیانی)

«یاوه کردن» و «دست بردن» ← ترکیب‌سازی نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: تشبیه (لوح سپینه) / کنایه (نقش شستن)

(مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۴ و ۱۵)

۱۵۲- گزینه ۴»

(ابراهیم رضایی مقدم)

تشریح موارد نادرست:

گزینه ۱: زبان فارسی باستان در دوره هخامنشیان رایج بود. آثار برجای مانده این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.

گزینه ۲: زبان پارتی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.

گزینه ۳: زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده بیشتر دینی است.

(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۸ تا ۴۰)

۱۵۳- گزینه ۴»

(مهم نورانی)

رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی (فکری) - رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی (ادبی) - کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متون (زبانی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی (فکری) - رواج هجو در شعر (فکری) - فراوانی ترکیبات نو (زبانی)

گزینه ۲: فراوانی وعظ و اندرز در شعر (فکری) - فراوانی ترکیبات نو (زبانی)

گزینه ۳: رواج و اوج‌گیری بیشتر قالب‌های شعری (ادبی) - توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی (ادبی) - از میان رفتن لغات مهجور فارسی نسبت به سبک خراسانی (زبانی)

(زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۳ و ۸۵)

۱۵۴- گزینه ۲»

(مهم نورانی)

«افزایش کاربرد لغات عربی»، «حذف افعال به قرینه» و «تمثیل و استشهداد به آیات، احادیث و اشعار» از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.

(سبک فراسانی، صفحه ۶۳ و ۶۵)

۱۵۵- گزینه ۴»

(سعید یعقوبی)

الف) جناس: در و سر / «سر نهادن» کنایه از سجده کردن.

ب) تشبیه: چهره نوحه ما [مانند] روی مه کنعانی است. / تشخیص: ندارد

پ) واژه‌آرایی: ندارد؛ مست و مستی هم‌ریشگی می‌سازند نه واژه‌آرایی؛ استعاره هم ندارد.

ت) سجع: دارد (جسته، رسته، دل‌بسته) / تشبیه: دل، دام بلا بود.

(ترکیبی)

۱۵۶- گزینه ۱»

(مهم نورانی)

کنایه بیت «ب»: سنگدل کنایه از بی‌رحم / استعاره بیت «الف»: ماه استعاره از معشوق / تشبیه بیت «ه»: کمان ابرو / تضاد بیت «د» دانم، ندانم / جناس بیت «ج»: که «اول» (حرف)، که «سوم» (چه کسی)

(فناس و انواع آن، ترکیبی)

۱۵۷- گزینه ۳»

(اعظم نوری‌نیا)

بیفزود، بیاسود: متوازی

جهل، شرک: متوازن

یافتم، انگاشتم: مطرف

ریختی، بسوختی: مطرف

(سبع و انواع آن، صفحه ۵۳)

۱۵۸- گزینه ۲»

(ابراهیم رضایی مقدم)

نشانه‌های هجایی مصراع «ج»:

طَرَفِ مَ دَا	زَ گَر زِ دِل	نَ عِ رِ یِ بِی	خُ دِی زَ نَم
-UU-	-U-U	-UU-	-U-U

نشانه‌های هجایی مصراع «د»:

ی کِم رَو زَس	ت مَ ا رَ ا نَق	دِ اَی یام
---U	---U	--U

(وزن شعر فارسی، صفحه ۷۰)

۱۵۹- گزینه ۴»

(افشین کیانی)

در مصراع دوم بیت گزینه ۴، هشت هجای بلند وجود دارد:

کُش	تَن	مِی	نَد	گِو	یِی	شَا	رَت
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «آز (آزمایی)» ← یک هجای کشیده

گزینه ۲: «یاف (یافتم)» ← یک هجای کشیده

گزینه ۳: «ک / پ / ک / ب» ← چهار هجای کشیده

(همانگی پاره‌های کلام، صفحه ۳۸)

۱۶۰- گزینه ۱»

(اعظم نوری‌نیا)

هر دو بیت (الف و پ) اشاره به فراق و هجران یار دارد.

(مفهوم، ترکیبی)

عربی، زبان قرآن (۱)

۱۶۱- گزینه «۱»

(مهری اسماعیلی)

«علی کل قائد» بر هر رهبری است یا هر رهبری باید (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «آن یامر» که دستور دهد / «مسؤولی البلاد» به مسئولان کشور (رد گزینه «۴») / «و ینصّحهم» و نصیحت کند آن‌ها را / «لأداء واجباتهم» برای انجام تکالیفشان (رد گزینه «۴»)

نکته مهم درسی:

۱- ترجمه ساختار «يجبُ علی / یلزمُ علی / علی + اسم یا ضمیر : بر ... واجب است / بر ... لازم است / بر ... است / ... باید» بسیار مهم است.

(ترجمه، صفحه ۵)

۱۶۲- گزینه «۱»

(ولی الله نوروزی)

«فی بعض الأوقات» در برخی اوقات / یستغرق وقتاً طویلاً: وقت زیادی می‌گیرد / استخراج النفط: استخراج نفت / فی طبقات الصّخور: در لایه‌های صخره‌ها / من باطن الأرض: از دل زمین

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «از درون / صخره / در / وقت گیر و طولانی» غلط است.

گزینه «۳»: «بین صخره‌ها / زمانبر است» غلط است.

گزینه «۴»: «تا نفت را / لایه‌لای / خارج سازند» غلط می‌باشد.

(ترجمه، صفحه ۸۴)

۱۶۳- گزینه «۴»

(ولی الله نوروزی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل «استرجع» ماضی است و ترجمه «پس می‌گیرد» غلط است / حاسوب: رایانه

گزینه «۲»: فعل «تخرّجنا» ماضی است و ترجمه «دانش‌آموخته می‌شویم» غلط است.

گزینه «۳»: همراه کلمه «بلیط» به اشتباه ضمیر «ش» اضافه معنا شده است.

(ترجمه، ترکیبی)

۱۶۴- گزینه «۴»

(مریا ویس یگی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «غیره»: غیر خود / «أمتّه»: اُمّت خویش

گزینه «۲»: «لسان صدق»: یادی نیکو

گزینه «۳»: «یعلمه»: آن را می‌داند

(ترجمه، ترکیبی)

۱۶۵- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«روز یکشنبه»: یوم الأحد (رد گزینه ۴) / «دو بار»: مرّتين (رد گزینه‌های ۳ و ۴؛ زیرا «المرّة الثانیة» یعنی: بار دوم) / «سه همکار»: ثلاثة زملاء (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(تعریب، ترکیبی)

۱۶۶- گزینه «۲»

(مبیر همایی)

با توجه به «تُصنَع» فعل معلوم باید مضارع باشد و اگر فاعل، اسم مؤنث باشد، «تُصنَع» صحیح است؛ «لذیذة» صفت برای «حلویات» می‌باشد که مفعول جمله می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل معلوم نباید ماضی باشد.

گزینه «۳»: «حلویات» غلط است.

گزینه «۴»: «حلویات» غلط است.

(قواعد، صفحه ۹۲)

۱۶۷- گزینه «۳»

(معمود عاشوری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل در اول جمله همیشه به صورت مفرد می‌آید، پس «یحتفل» صحیح است.

گزینه «۲»: «صديق» مفرد مذکر است و فعل نهی «لا تکتبی» به صورت «مفرد مؤنث» آمده و نادرست است.

گزینه «۴»: «الطلاب» مذکر است و فعل به صورت «یرجع» درست است. «ترجع» برای مؤنث استفاده می‌شود.

(قواعد، صفحه ۵ و ۶)

۱۶۸- گزینه «۲»

(معمود عاشوری)

فعل «أحسینی» نون وقایه ندارد و حرف «ن» از حروف اصلی خود فعل است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «أدخلنی»: أدخل + ن + ی

گزینه «۳»: «عنی»: عن + ن + ی

گزینه «۴»: «تساعدنی»: تُساعد + ن + ی

(قواعد، صفحه ۱۰۳)

۱۶۹- گزینه «۲»

(ولی الله نوروزی)

کلمه «السائحین» مفعول برای فعل «تجذب» است و منصوب می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ایران» مبتدا و حرکت آن «رفع» است.

گزینه «۳»: «خلّابة» صفت است و مجرور به تنوین کسره شده است.

گزینه «۴»: «العالم» مضاف الیه و مجرور است.

(قواعد، ترکیبی)

۱۷۰- گزینه «۴»

(ولی الله نوروزی)

کلمه «تشرّفنا» فعل است که در این عبارت به عنوان جمله فعلیه در نظر گرفته می‌شود.

اگر شروع جمله با جار و مجرور باشد، در صورتی که بعد از آن اسم بیاید جمله اسمیه، و اگر فعل بیاید جمله فعلیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مبتدا: «لسان»، خبر: «مملوء»

گزینه «۲»: مبتدا: «سید»، خبر: «خادم»

گزینه «۳»: مبتدا: «أنا»، خبر: «فی خدمتک»

(قواعد، صفحه ۶۲)

منطق

۱۷۱- گزینه ۱»

(بهر روز پور شفیق اتی‌کنری)

ذهن انسان به صورت طبیعی براساس قواعدی منطقی می‌اندیشد. منطق‌دانان این قواعد را کشف کرده‌اند و به صورت علم منطق در اختیار ما قرار داده‌اند. گرچه ذهن انسان به طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند و بدون دانستن نام‌های این قواعد، آن‌ها را در زندگی خود به کار می‌برد؛ اما ذهن همواره در معرض لغزش قرار دارد و معمولاً در استدلال‌های پیچیده یا تعریف دقیق اصطلاحات خاص، دچار اشتباه می‌شود.

(منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۴ و ۵)

۱۷۲- گزینه ۲»

(امیر منصوری)

عدد ۲ یا زوج است یا فرد ← منفصل حقیقی
امروز یا دوشنبه است یا جمعه: مانع‌الجمع، زیرا ممکن است روز دیگری مثل شنبه باشد.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷ تا ۸۹)

۱۷۳- گزینه ۳»

(موسی سپاهی)

در مورد عبارت «الف» سکه شدن کار و بار کنایه از پیشرفت در کار است و در مورد عبارت «ب» سکه به کل معنای سکه اشاره دارد و در مورد عبارت «ج» قسمتی از سکه مدنظر می‌باشد.

(لفظ و معنا، صفحه ۱۴ و ۱۵)

۱۷۴- گزینه ۲»

(کوثر دستورانی)

در این گزینه، هر سه نوع دلالت به ترتیب، مطابقی، التزامی و تضمنی به کار رفته است.

۱- ورود به خانه: کل معنای خانه مورد نظر است (مطابقی).

۲- خانه را دزد برده: منظور وسایل خانه است (التزامی).

۳- مرتب کردن خانه: منظور بخشی از خانه است (تضمنی).

(لفظ و معنا، صفحه ۱۴ و ۱۵)

۱۷۵- گزینه ۴»

(موسا عفتی)

نسبت بین دو مفهوم کلی «مربع و چهارضلعی» عموم و خصوص مطلق است، اما نسبت بین مفاهیم سایر گزینه‌ها، تساوی است.

(مفهوم و مصداق، صفحه ۲۱ تا ۲۳)

۱۷۶- گزینه ۳»

(محمدرحمان هوشیاری)

شرط نخست معتبر بودن قیاس این است که هر دو مقدمه نباید سالبه باشند.

قیاس مذکور در گزینه ۳» براین اساس، نامعتبر است.

(قیاس اقترانی، صفحه ۷۸ و ۷۹)

۱۷۷- گزینه ۲»

(امیر منصوری)

تفاوت مهم میان متفکر نقاد و غیرنقاد، جدی گرفتن فرآیند تفکر است.

(سنشگری در تفکر، صفحه ۹۹)

۱۷۸- گزینه ۴»

(فیروز نژادنیف)

تعریف بلبل به «پرنده خوش‌آواز» و مربع به «شکل چهارضلعی ۳۶۰ درجه» مانع اغیار نیستند.

انار: میوه شیرین ← جامع و مانع نیست.

انسان: حیوان شهرنشین ← جامع و مانع نیست.

خورشید: سکه طلایی آسمان ← واضح نیست.

(اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۴ و ۳۵)

۱۷۹- گزینه ۴»

(بهر روز پور شفیق اتی‌کنری)

برای تشکیل تضاد، باید «دو قضیه کلی» وجود داشته باشد و در صورت سؤال فقط یک قضیه کلی موجود می‌باشد.

(اکلام قضایا، صفحه ۶۲ تا ۶۷)

۱۸۰- گزینه ۳»

(کیمیا طوماسبی)

این گزینه هر سه شرط اعتبار قیاس را دارد؛ زیرا مقدمه اول آن موجب است (شرط اول). حد وسط در مقدمه دوم دارای علامت مثبت است (شرط دوم). «تصور» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه نیز دارای علامت مثبت می‌باشد و «استدلال» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه نیز دارای علامت مثبت می‌باشد. (شرط سوم)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: حد وسط (فکر) در نتیجه حذف نشده است، پس نامعتبر است.

گزینه ۲»: فاقد شرط دوم است؛ زیرا حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه ۴»: فاقد شرط اول است؛ زیرا هر دو مقدمه سالبه‌اند.

(قیاس اقترانی، صفحه ۷۷ تا ۷۹)

اقتصاد

۱۸۱- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

میلیون تومان $600 = 50 \times 12$ = خرید مواد اولیه برای تولید سالانهمیلیون تومان $108 = 1/5 \times 6 \times 12$ = دستمزد سالانه کارگران $600 + 550 + 108$ = هزینه‌های سالانه کارگاه تولیدی

میلیون تومان

میلیون تومان $1,100 = 1/1$ = درآمد سالانهمیلیون تومان $158 = 1,100 - 1,258$ = سود (یا زیان)

درآمد به دست آمده از هزینه‌های تولید کمتر است، بنابراین پنگاه دچار ضرر و زیان شده است.

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۸۲- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقداری است که فرد می‌تواند از کالای A و B خریداری کند. در نقطه الف، می‌توان ۳ واحد کالای A و ۳ واحد کالای B خرید، در نتیجه:

تومان $45,000 = 30,000 + 15,000 = (3 \times 5,000) + (3 \times 10,000)$

ب) اگر بخواهیم از نقطه الف به ب حرکت کنیم، باید از ۲ واحد کالای A صرف‌نظر کنیم تا بتوانیم ۴ واحد کالای B بیشتر بخریم.

ج) اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، ۹ واحد از آن را می‌تواند خریداری کند.

(اصول انتخاب درست، صفحه ۲۸)

۱۸۳- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

در نقطه (د) شرکت تنها ۶۰ واحد از کالای B تولید می‌کند. برای تولید کالای A بیشتر نیاز است که شرکت به سمت چپ و بالا در طول مرز امکانات تولید جابه‌جا شود، یعنی از نقطه (د) به نقطه (ب) برویم. در نقطه (ب)، تولیدات شرکت ۴۰ واحد کالای A است، یعنی ۴۰ واحد بیشتر از تولید در نقطه «د» است. همچنین شرکت، ۴۰ واحد کالای B در نقطه «ب» تولید می‌کند که ۲۰ واحد کمتر از تولید کالای B در نقطه «د» است. بنابراین هزینه فرصت ۴۰ واحد کالای A بیشتر، ۲۰ واحد کالای B است. به این دلیل که برای تولید ۴۰ واحد کالای A بیشتر، شرکت باید از تولید ۲۰ واحد کالای B صرف‌نظر کند.

(مرز امکانات تولید، صفحه ۳۶ تا ۳۰)

۱۸۴- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند.

در بازار عوامل تولید، خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدارند.

(ترکیبی، صفحه‌های ۴۶، ۴۷، ۵۷، ۵۹ و ۶۵)

۱۸۵- گزینه «۱»

تشریح موارد نادرست:

(فاطمه صفری)

ب) مالیات بر مصرف محصولات تنباکویی از جمله سیگار، در دنیا بسیار شایع است.

ج) در مالیات مستقیم، مبلغی به عنوان مالیات از درآمد و دارایی افراد دریافت می‌شود.

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۳)

۱۸۶- گزینه «۴»

(نسرین جعفری)

جنگ و تحریم‌های اقتصادی قرن‌های اخیر و رفتار خودخواهانه برخی کشورها موجب شده است تا اقتصاددانان به اهمیت استقلال اقتصادی و عدم وابستگی به خارج، در تولید و تأمین نیازهای اساسی خود، تأکید کنند.

وابستگی در تأمین کالاهای راهبردی و کالاهای ضروری مثل دارو، غذا و محصولات کشاورزی، حوزه انرژی (نفت، هسته‌ای و انرژی‌های نو)، صنایع نظامی و دفاعی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه دشمن یا رقیب و ضعف و وابستگی کشور شود.

(تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۶)

۱۸۷- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

الف) بیکاری اصطلاحی: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورها وجود دارد.

ب) بیکاری دوره‌ای، هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد.

ج) بیکاری ساختاری ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود است.

(رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۸۷)

۱۸۸- گزینه «۳»

تشریح موارد نادرست:

(سیدمحمد مرئی‌دینانی)

- در دوران قاجار، اقدامات محدود مذهبی و ملی، مثل تأسیس دارالفنون و برقراری نظم مالی و اداری توسط امیرکبیر، تأسیس شرکت اسلامی و تحریم کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان، تحریم تنباکو و لغو قرارداد رژی و بیانیه‌های حمایت از تولید ملی، متأسفانه چندان اثربخش نبود.

- ویژگی عمده دوره پهلوی، جداشدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

(مقاوم‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۱۸۹- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

$$cpi = \frac{360 - 320}{320} \times 100 = \frac{40}{320} \times 100 = 12.5\%$$

(تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۰)

۱۹۰- گزینه «۱»

تشریح موارد نادرست:

(فاطمه صفری)

الف) برای کالای گران‌تر و پیچیده‌تر نیاز بیش‌تری به خرید هوشمندانه وجود دارد. د: مصرف مسئولانه، مصرفی است که اجازه می‌دهد، چرخه تبدیل‌ها و تغییرات طبیعی همواره ادامه پیدا کند و متوقف نشود.

(تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه‌های ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۶ و ۱۳۹)